

Élettel telik meg a Predeal vendéglő udvara

Szféra-élmények tizedszerre



Fotó: Nagy Tibor

Akciófigura- és filmplakát-kiállítás, különleges installációk, izgalmas dokumentumfilm, alternatív zenei élmények – egyebek mellett ezek a hét végén, szeptember 6-tól, péntektől 8-ig, vasárnapig zajló tizedik Szféra kortárs művészeti fesztivál főbb alkotóelemei. A rendezvénytársaság kínálatát a

tavalyi-idei fesztiválhelyszínen, az egykori Predeal vendéglő udvarán körvonalazták szerda délelőtt a szervezők.

Nagy Székely Ildikó

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Prefektusi „kioktatás”

Sokszor felhozták ellenem, hogy megtámadom a tanácsi határozatot, de először is helyesbítsék a dokumentációt, amelynek törvényességét a kormányhivatalnak kell ellenőriznie.

3.

Függőség: sokat ígér, de keveset ad

Nagyon sokféle módon határozzák meg a függőséget, az egyik, amit Buda Béla fogalmaz meg, hogy egy olyan hétköznapi tevékenység, ami kiszabadul a keretek közül, és irányíthatatlanná válik.

5.

Lezárult a jubileumi Pro Etnica fesztivál

Az idén a romák mellett a fesztiválon a legnagyobb létszámban a görögök voltak jelen két kórusral és 17 táncegyüttessel, ugyanakkor a Bukarestben tanuló egyetemisták is jelentkeztek egy táncsoporttal.

10.



Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Önmagától is független...

Mózes Edith

Az AUR elnöke, George Simion – aki egyike a sok államelnökjelöltnek – kedden kijelentette, hogy Mircea Geoană nem számíthat semmiféle együttérzésre, ha „valamilyen külön utat választ”.

A nyilatkozat válaszként érkezett a kérdésre, hogy miként kommentálja az AUR-ból való kilépéseket, illetve tíz képviselő kérését az Igazság és Tisztelet Európája Mindenkinnek párt (DREPT) tagságára vonatkozóan.

Simion azt mondta, nem érdekli Mircea Geoană politikai projektje.

Az AUR-osok árulására annyit mondott: bárki menjen el közülünk, örülünk neki, mert ez azt jelenti, hogy nem érdemelték meg, hogy velünk legyenek.

Természetesen le fogja győzni Geoană-t már az elnökválasztás első fordulójában, aki az ÚSR-tól, az RMDSZ-től és a PSD-től vett el embereket. Saját párttársairól azt mondta: még a nyáron kirúgták őket, „mert néhányan egészségtelen területről érkeztek”.

A választások időpontjaival kapcsolatban Simion úgy véli, „a jelenlegi koalíció új trükkje”, hogy elriassa a megvesztegethetetlen románokat a részvételtől.

A plenáris ülésen bemutatott névsor szerint a 10 képviselő a következő: Ion Marian Lazăr (USR), Daniel Sorin Gheba (AUR), Radu Tudor Ciornei (USR), Daniel Florea (AUR), Liviu Ioan Bălint (PNL), Gheorghe Pecingină (PNL), Daniel Liviu Toda (USR), Cristian Paul Ichim (USR), Florică Ică Calotă (AUR), Apjok Norbert (RMDSZ).

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

SZEPTEMBER


5., csütörtök

A Nap kel
6 óra 48 perckor,
lenyugszik
19 óra 53 perckor.
Az év 249. napja,
hátravan 117 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos

Hőmérséklet:
max. 29 °C
min. 12 °C



*Isten éltesse!

Ma VIKTOR, LŐRINC, holnap ZAKARIÁS, BEÁTA napja.

VIKTOR: a latin Victor névből származik, amelynek jelentése: győztes, győző.

LŐRINC: latin eredetű férfinév, a Laurentius névből származik.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2024. szeptember 4.

1 EUR	4,9729
1 USD	4,4977
100 HUF	1,2649
1 g ARANY	358,7210

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Rendezvénysorozatok a tűzoltók ünneplésére

Szeptember 5–13. között a Maros megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség rendezvénysorozatot szervez a román tűzoltók napjának megünneplésére. Szeptember 5-én, csütörtökön 10 órától a Vikendtelepen intézmények közötti versenyt szerveznek, 7-én, szombaton 11 órától a marosvásárhelyi Shopping City bevásárlóközpont parkolójában ügyességi versenyre kerül sor. A felügyelőség mind a hat alegységéből két-két tűzoltó, az előzetes szakaszok győztesei részt vesznek a versenyen. Vasárnap, szeptember 8-án 11 órától a Somostetőn futóverseny lesz, melyen korosztálytól függetlenül bárki részt vehet. Regisztrálni díjmentesen a verseny napján 9.30-10.30 óta között az állatkert bejárata előtt lehet. Szeptember 12-én, csütörtökön 10 órától szervezik a Szeptember 13. Kupát az alegységek között, kizárólag Maros megyei tűzoltók számára, akik a 2023-as verseny győztese, a sármási tűzoltóság által birtokolt Szeptember 13. Kupáért küzdenek. Szeptember 13-án, pénteken a sármási tűzoltóalegység megalakulásának 30. évfordulóját is ünneplik.

Nyílt nap a megyei tűzoltóegységeknél

Szeptember 13-án, pénteken, a román tűzoltók napja alkalmából, a Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség valamennyi Maros megyei tűzoltóalegységében nyílt napot tartanak: 9–16 óra között lehetőséget biztosítanak a polgároknak, hogy meglátogassák székhelyüket, és megismerkedjenek a tűzoltó-felszerelésekkel és tartozékokkal.

Őrizetben kutyagyilkosság miatt

A Marosvásárhelyi Állatvédelmi Hivatal rendőrei kutyagyilkosság gyanújával 24 órára őrizetbe vettek egy brassói férfit. Augusztus 29-én értesítették a Maros megyei rendőrség állatvédelmi hivatalának munkatársait, hogy Szászkeződen szándékosan megölték egy kutyát. A vizsgálatok megállapították, hogy egy személygépkocsi vezetője, egy 51 éves brassói férfi elgázolt egy olyan kutyát, amely a jármű közelében feküdt, és ezzel az állat halálát okozta. A bizonyítékok alapján szeptember 2-án az illetőt 24 órára előzetes letartóztatásba helyezték. A nyomozás a segesvári ügyészség felügyelete alatt folytatódik az állat szándékos megölésének büntetése miatt.

Vásár a Vár sétányon

Szeptember 6-án, pénteken 11.30 órától vasárnap 18.30 óráig vásár lesz a marosvásárhelyi Vár sétányon, ahol 60 termelő várja a vásárlókat saját készítésű finomságokkal és portékákkal.

Tandíjmentes helyek a Sapientian

A Sapientia EMTE négy helyszínen hirdette meg fennmaradó helyeit, köztük 184 tandíjmentes helyet. A Marosvásárhelyi Karon meghirdetett helyekre szeptember 8-áig lehet iratkozni.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Szeptembertől a romániai mozikban

Kálmán-nap – filmdráma

Szeptember 13-ától romániai mozikörútjára indítják Hajdu Szabolcs filmrendező trilógiájának középső darabját, a Kálmán- napot. Marosvásárhelyen november 6–10. között az Alter-Native nemzetközi rövidfilmfesztiválon a Kultúrpalotában lehet megtekinteni.



A kolozsvári premier előtti vetítésen a film alkotóival is találkozhat a közönség, majd több időpontban lehet megnézni Kolozsváron, Aradon, Brassóban, Bukarestben, Csíkszeredában, Kézdivásárhelyen, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön és Temesváron.

Hajdu Szabolcs párkapcsolati triló-

giájának második darabja is a színpadról kerül a filmvászonra. Míg az *Ernel-lék Farkaséknál* című filmben a konfliktusok a gyermeknevelés körül forogtak, a *Kálmán-napban* az intimitás és a szexualitás hiányából fakadó feszültségek és morális dilemmák kerülnek a középpontba. A történet megtevesztően egyszerű és hétköznapi,

amit az apró részletek tesznek lenyűgözővé. A Kálmán-nap romániai mozi- vetítései: Kolozsvár, Művész mozi – premier előtti vetítés szeptember 10-én 20 órától a Győzelem mozikban, rendszeres vetítések szeptember 13-ától; Marosvásárhelyen a Kultúrpalotában egyszeri vetítés az Alter-Native nemzetközi rövidfilmfesztivál keretében (november 6–10.); Aradon, a Művész mozikban egyszeri vetítés szeptember 13-án 19 órától; Brassóban az Áprily Lajos Főgimnázium udvarán egyszeri, szabadtéri vetítés a Brassói Magyar Napok keretében, szeptember 19-én 21 órától; Bukarestben a Román Paraszt- múzeum mozijában egyszeri vetítés szeptember 14-én; Csíkszeredában a Csíki mozikban, Nagyváradon a Cinema Palace-ban rendszeres vetítések szeptember 13-ától; Sepsiszentgyörgyön a Művész mozikban premier előtti vetítés szeptember 11-én, majd rendszeres vetítések szeptember 13-ától; Temesvár, Győzelem mozi – premier előtti vetítés szeptember 12-én, majd rendszeres vetítések szeptember 13-ától; Kézdivásárhelyen a Vigadó Művelődési Központban egyszeri vetítés szeptember 20-án.

A 71 perces, 2023-as film román címe Ziuia lui Kálmán, romániai vetítései eredeti nyelven, román felirattal zajlanak – tájékoztatott a Kálmán-nap romániai forgalmazója, a Filmtett Egyesület. (szer)

Autószerelő műhely gyulladt ki



A szászrégeni tűzoltókat szeptember 3-án, kedden késő délután Szászrégenben a Hosszú utcába, egy autószerelő műhelyben kitört tűz oltásához riasztották. A tűzoltók kiérkezésekor a lángok az épület tetőzetén mintegy 100 négyzetméteren terjedtek el – tájékoztatott a tűzoltóság sajtóosztálya. (sz.)

RENDEZVÉNYEK

Bikeathon Marosvásárhelyen

A Maroszéki Közösségi Alapítvány negyedik alkalommal szervezi meg a Bikeathon kerékpáros adománygyűjtő versenyt szeptember 14–15-én, jövő szombaton és vasárnap. A szeptember 14-én 10 órától kezdődő eseményre négy különböző útvonallal készülnek. Az idei Bikeathon.ms rendezvényt ismét a civil szervezetek közösségi projektjeinek a benevezésével indították. Az eseményen összegyűjtött adományokat az idén benevezett közösségi jótékonyági kezdeményezések számára ajánlják fel.

Művészetek és zakuszká a várban

Szeptember 6–7-én a marosvásárhelyi várban 7. alkalommal tartják meg a művészeteknek szentelt Zacusca de Arte című fesztivált, melyet a Facem kulturális szervezet a marosvásárhelyi önkormányzat támogatásával szervez. Ez a fesztivál az élő zenét, a képzőművészetet, az utcaszínházat és számos más interaktív tevékenységet ötvözve felejthetetlen kulturális élményt nyújt, változatos zenei felhozattal várja a látogatókat, tehetséges művészek és helyi zenekarok előadásával. A zakuszkafesztivál résztvevői a Vár sétányi vásáron hagyományos zakuszkával és más kulináris meglepetésekkel is kényeztetik magukat, ami teljessé teszi a rendezvény hangulatát – tájékoztatott Mara Micheu a szervezők részéről.



Sok tanintézményt újítanak fel

Prefektusi „kioktatás”

Szeptember 4-re Ciprian Dobre prefektus a közelgő iskolakezdéssel kapcsolatosan villámbeszélgetésre hívta össze az érdekelt személyeket: polgármestereket, iskolaigazgatókat, valamint az oktatásügy működését szabályozó és felügyelő szervezetek képviselőit.

Bodolai Gyöngyi

A kisebb-nagyobb hiányosságok elenére jó hírként hangzott el, hogy a tanintézmények megújulnak, emiatt több iskolából kellett más, de a követelményeknek megfelelő helyszínre elköltöztetni a diákokat – mondták az érintettek.

A villámbeszélgetés végén Ciprian Dobre a felmerült problémákra és az elhangzott kérdésekre adott válaszként elmondta, hogy csak a csíkfalvi iskolának nincs közegészségügyi működési engedélye, de reméli, hogy az ideai tanév végére ez a probléma is megoldódik. Amint az iskola képviselője elmondta, a felújítás alatti főépületből a munkálatok idejére a jobbágyfalvi tanintézmény épületébe költöztették a diákokat, ahova iskolabuszszal szállítják őket.

Elhangzott, hogy a megyében van 18 tanintézmény, amelynek nincs tűzvédelmi engedélye, ezért arra kérte a tan-

felügyelőség képviselőjét: hassanak oda, hogy ezeken a településeken az ezért felelősök tegyenek meg mindent az engedélyezés feltételeinek a megteremtéséért. Ezenkívül vannak még helyi problémák, amelyek megoldása érdekében a prefektusi hivatal az önkormányzatok rendelkezésére áll, hogy megsürgesse a megoldást.

A Bolyai Farkas Líceumhoz csatolt római katolikus iskola helyzetével kapcsolatosan feltett kérdésre, hogy mi a teendő, hogy az iskola problémája megoldódjon, a prefektus a következőket válaszolta: a helyi tanács és a polgármesteri hivatal állítson össze „egy korrekt, koherens dokumentációt” a törvényes előírások betartásával. Fogadjon egy ügyvédi irodát vagy olyan jogi képviselőket, akik írni-olvasni tudnak. A segítségükkel megszerezhetik a szükséges hozzáértést, hogy képesek legyenek betérjeszteni egy olyan dokumentációt, amely ne mondjon csődöt az első bírósági tárgyaláson. „Sokszor fel-

hozták ellenem, hogy megtámadom a tanácsi határozatot, de először is helyesbítsék a dokumentációt, amelynek törvényességét a kormányhivatalnak kell ellenőriznie. De ahelyett, hogy kijavítanák, támadnak. Marosvásárhely helyi tanácsa négy határozatát támadtam meg, mind a három esetben megnyertem a pert, három esetben véglegesen és visszavonhatatlanul, a negyedik esetben véglegesen. Amikor meg tudják oldani a házi feladatukat, akkor létezni fog az iskola” – jelentette ki.

Végül az iskolabuszokkal kapcsolatos kérdésre a prefektus válaszként elhangzott, hogy sok diák és sok iskola van, valamint egy előregedett autópark a tanulók szállítására, ami nemcsak megyei, hanem országos problémaként merült fel.

Két program is készült a megoldására, és reménykednek abban, hogy a Környezetvédelmi Minisztériumtól új iskolabuszokat kapnak. Abban is egyetértett, hogy az iskolabuszokon kellene lennie egy kísérőnek, mert nem a gépkocsivezető feladata a diákok felügyelete, ezt a problémát a tanfelügyelőségnek kellene megoldania.

Ország – világ

A fogyasztók megtevesztése megengedhetetlen

Marcel Ciolacu szerdán bejelentette, hogy elkészült az Országos Fogyasztóvédelmi Hatóság (ANPC) elnöke által kidolgozott rendelet, amely véget vetne a kendőzött drágítás gyakorlatának a romániai kereskedők körében. „Az ANPC elnökének rendelete véget vet annak a jelenségnek, hogy a kereskedők csökkentik a termékek súlyát, de az árakat változatlanul hagyják” – adta hírül a miniszterelnök a kormányülésen. Ciolacu szerint a rendelet hétfőn megjelenhet a Hivatalos Közlönyben, miután uniós szinten egyeztetnek róla. (Agerpres)

Három gázvezeték korszerűsítene

A kormány jóváhagyja 500 millió lej elkülönítését a Környezetvédelmi Alapból a hazai földgázhálózat korszerűsítésére és bővítésére – jelentette be Marcel Ciolacu a kabinet szerdai ülésén. „Három fontos vezetékéről van szó” – közölte a miniszterelnök, aki szerint az egyik földgázvezeték Giurgiu, a Mahik Vâlcea megyében van, a legfontosabb pedig Mehedinți megyét Krassó-Szörény megyével köti össze. A kormány emellett jóváhagyja a dunai hajózás szempontjából fontos beruházás, a Bala-ág helyreállításának műszaki-gazdasági mutatóit. Az egymilliárd lejes költségvetésű projekt környezet védelmére is szolgálja – számolt be Ciolacu. A dunai hajózás fejlesztését célzó beruházást vissza nem térítendő európai alapokól és az állami büdzséből finanszírozzák. A négyéves futamú projekt részeként hajózhatóvá teszik a Bala-ágot, és lépéseket tesznek a környezet helyreállítására. (Agerpres)

Sivatagi porfelhő érkezik

A Kara-kum sivatagból származó porfelhő érkezik Románia fölé – közölte szerdán az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM). A tájékoztatás szerint szeptember 3-án 19 órától szeptember 5-én 23 óráig a túlnyomórészt északkeleti irányú légmozgás kedvez a porral terhelt légtömeg előretörésének Közép- és Délnyugat-Ázsiából (a Kara-kum sivatag területéről) Kelet-Európa és Románia fölé. Csütörtökről péntekre virradóra a porral terhelt légtömeg eltávolodik az országtól. Az ANM hozzáfűti, hogy a jelenségről a Copernicus Légkörfigyelő Szolgálat (CAMS) honlapján lehet többet megtudni. (Agerpres)

Befejeződött a Knauf Insulation dicsőszentmártoni gyárának építése

Befejeződött a Knauf Insulation dicsőszentmártoni gyárának építése – írja az economica.ro a vállalat közleménye alapján. A 140 millió eurós beruházással létrejött gyárban az idén az utolsó negyedévben indul be a termelés.

A Maros megyében található létesítmény a német cég legnagyobb ásványgyapotot gyártó üzeme Kelet-Közép-Európában. Az építése 2023-ban kezdődött, a termelés pedig az idei utolsó negyedévben indul.

A beruházás értéke 140 millió euró. Az üzemben 100-nál

többet fognak dolgozni. A gyár termelési kapacitása hozzávetőleg évi 100 millió négyzetméter, 75 ezer tonna ásványgyapotot, amit részben exportálni fognak.

„Ez egy figyelemre méltó siker, ami Dicsőszentmártont a nemzetközi ásványi üvegyapoptgyártás kulcsfontosságú helyszínévé teszi” – nyilatkozta Adrian Garofeanu, a Knauf Insulation romániai és bulgáriai vezérigazgatója.

A Knauf Insulation 2008 óta van jelen a romániai piacon, a tavalyi árbevétele 123,5 millió lej volt. A legnagyobb európai építőanyag-gyártók közé tartozó, 1932-ben alapított Knauf csoportnak még egy cége van Romániában, a Knauf Gips. (MTI)

Az amerikai kormány nyilvánosságra hozta a Hamász vezetői elleni vádiratot

Az Egyesült Államok kormánya nyilvánosságra hozta a Hamász vezetői ellen emelt bűnvádat kedden, amit a 2023. október 7-én elkövetett terrorista atrocitás miatt az év elején kezdeményezett.

Merrick Garland igazságügyi miniszter a bejelentésről szóló tájékoztatóján úgy fogalmazott, hogy a vádak közzététele egy részét jelenti az amerikai erőfeszítéseknek arra, hogy a Hamász működésének minden eleme célkeresztbe kerüljön. Hangsúlyozta, további lépések következnek.

„Az életük hátralevő részében üldözni fogjuk azokat a terroristákat, akik felelősek amerikaiak elleni gyilkosságért, ide értve azokat is, akik őket illegálisan eszközökkel látják el” – közölte a Biden-adminisztráció főügyészi

posztját is betöltő kormánytag, hozzátéve, hogy az igazságügyi minisztériumnak „hosszú az emlékezete”.

A bűnvádi indítvány hét vádpontból áll, elkövetőként pedig hat embert tartalmaz, köztük az időközben izraeli rakétatámadásban meghalt Iszmail Hanijét, a Hamász volt legfőbb vezetőjét és utódját, Jahja Szinvárt.

Rajtuk kívül a felelősök közé sorolják Iránt mint a terrorszervezet támogatóját, valamint az Izrael ellen harcoló libanoni Hezbollah fegyveres szervezetet.

Az amerikai adminisztráció New York város egy szövetségi bíróságánál indította a pert, ami egyelőre szimbolikus, hiszen a vádlottak közül hárman a feltételezések szerint halottak, hárman pedig valószínűleg a Gázai övezet alatti alagútszabványban rejtőznek.

A vádat eredetileg februárban emelték, de titokban tartották abban a reményben, hogy sikerül kézre keríteni a fővádlottat, a Hamász vezetőjét, Iszmail Hanijét. A jogi iratot két nappal azt követően hozta nyilvánosságra Merrick Garland igazságügyi miniszter, hogy azonosították a Hamász túszerként tartott amerikai állampolgár holttestét, aki a szombaton a Gázai övezetben megtalált hat halott túszer között volt. (MTI)

Önmagától is független...

(Folytatás az 1. oldalról)

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség jelöltjéről pénteken a Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) szavazta Kolozsváron.

Az RMDSZ elnöke még a júniusi kolozsvári SZKT ülésén jelentette be, hogy az általa vezetett formációnak lesz jelöltje az idei államelnök-választáson.

„Attól függetlenül, hogy mikor lesznek az elnökválasztások, a romániai magyar közösségnek lesz jelöltje. A magyaroknak meg kell szólalniuk az elnökválasztáson” – mondta Kelemen Hunor.

Bárki, aki követi a romániai politikai eseményeket, tudja, hogy elnökjelölt-dömping van. A jelöltek mindegyike minimum megváltónak képzele magát, hogy ő, csakis ő képes megoldást találni az ország problémáira, és elhozni Romániába a Kánaánt.

Nem soroljuk fel őket, de egyet nem hagyhatunk ki. A Forța Dreptei elnöke, Ludovic Orban kijelentette, hogy az elnökválasztáson való indulása „természetes” lenne a politikai karrierje szempontjából. Am – minő nagylelkűség! – mégis úgy döntött, hogy politikai célja egy olyan koalícióban való részvétel, amely képes legyőzni a PSD-t mind a parlamenti, mind az elnökválasztáson. Ugyanakkor beleegezett abba, hogy nem vesz részt az elnökjelöltek versenyében, és támogatja az USR-s Elena Lasconi jelöltségét.

„Nagyon világosan kijelentettem, olyan ember vagyok, aki úgy gondolja, hogy az elnökválasztáson való indulásom normális, természetes jelöltség lenne. A politikai pályafutásom során eljutottam oda: biztos vagyok abban, hogy tudom, mit akarok tenni Románia elnökévé, és mindenekelőtt azt tudom, hogyan kell megtenni azt, amit meg kell tenni.”

Visszatérve a NATO lemondott főtájkárhelyettesére, Mircea Geoanăra, aki egyszer már volt egy éjszakára államfő, és miután nem igazán talált támogatókra a politikai pártok körében, azt mondta, függetlenként nyeri meg az elnökválasztást. Am a jelek szerint azonnal „trasszeista” politikusokból alakít pártot magának. Erre mondta egyik ismerősöm: ez az ember önmagától is független. Egyébként a közvélemény-kutató intézetek szerint a baloldali és nacionalista politikusok a legesélyesebbek arra, hogy megnyerjék az elnökválasztást Romániában.

Augusztusban csökkent az euróövezeti feldolgozóipar teljesítménye

Augusztusban a júliusival és a júniusival megegyező mértékben csökkent a feldolgozóipar teljesítménye az euróövezetben a londoni S&P Global Market Intelligence és a Hamburg Commercial Bank AG beszerzésimenedzser-indexe (BMI) alapján.

A hétfőn ismertetett adat szerint augusztusban az euróövezeti BMI végleges értéke 45,9 pont lett, ugyanúgy, mint júliusban és júniusban, és minimálisan meghaladta az előzetesen közölt 45,6 pontot.

Az új megrendelések volumene az év eleje óta a legnagyobb ütemben esett vissza, a gyártók lanyhább keresletről számoltak be a hazai és az exportpiacon egyaránt, emiatt tovább csökkent a cégek termelése augusztusban. Az új rendelésekre vonatkozó index a júliusi 44,1 pontról 43,3 pontra

süllyedt augusztusban, ami december óta a legalacsonyabb érték. A külföldi kereslet is idén csökkent a leggyorsabban.

A BMI 50 pont alatti értéke a vizsgált gazdasági tevékenység teljesítményének csökkenését, 50 pont feletti értéke a növekedését jelzi.

Augusztusban három euróövezeti ország ért el 50 pont fölötti BMI-értéket: Görögország 52,9 pontot, ami 8 havi mélypontra számít, Spanyolország 50,5 pontot, 7 havi mélypontot és Írország 50,4 pontot, ez viszont 6 havi csúcsot jelent.

Az olasz BMI 49,4 pontra, 5 havi csúcsra erősödött, a holland 8 havi mélypontra, 47,7 pontra süllyedt, az osztrák 3 havi csúcsra, 44,4 pontra emelkedett, a francia 7 havi mélypontra, 43,9 pontra csökkent, a német BMI pedig 5 havi mélypontra, 42,4 pontra süllyedt. (MTI)

Szféra-élmények tizedszerre

(Folytatás az 1. oldalról)

Fülöp Tímea, a Szférát évről évre

életre hívó Vox Novum Egyesület elnöke a sajtótájékoztató elején felidézte a Kortárs tér néven indult fesztivál debütálásának idejét, amikor az – azóta is egyben maradt, és új arcokkal bővült – szervezőcsapat a visszajelzések alapján úgy érezte, hogy a kezdeményezést érdemes folytatni.

Hiánypótlóként jött a világra

– Amikor 2014-ben ez a fesztivál megszületett, Marosvásárhelyen nem volt alternatív, a kortárs kultúrára, a fiatalok életérzésére épülő rendezvény. A Szféra volt az első és az egyetlen, talán emiatt is sikerült fenntartani, ugyanis épült egy közönség a fesztivál köré. Nagyon örülünk annak, hogy az elmúlt tíz évben hasonló rendezvények jelentek meg, több partnerünk, intézmények is nyitottak az ilyen jellegű kezdeményezésekre, konvencionális múzeumi terekbe is bekerülnek például kortárs kiállítások – hangsúlyozta a főszervező.

Fülöp Tímea arra is kitért, hogy a Szféra egy baráti társaság közös elképzeléseként jött létre, a múlt évtől azonban igyekeznek professzionálisabban hozzáállni a szervezéshez, így az idei rendezvénysorozatnak Hermann Levente képzőművész személyében szakmai kurátora is van. A Vox Novum Egyesület elnöke a továbbiakban köszönetet mondott mindazoknak, akik az elmúlt évtizedben hozzájárultak ahhoz, hogy a Szféra fenntartható legyen, a visszajelzőktől, baráti támogatóktól a partnereken át az előadókig, akik vállalták a fellépést a számukra akkor még ismeretlen fesztiválon. A főszervező kiemelten mondott köszönetet a Maros Megyei Tanács támogatásáért, Soós Zoltán polgármesternek pedig azért, amiért a Szféra első éveiben még múzeumi gazdátoként megértette a kezdeményezés lényegét, és szívvel-lélekkel segítette annak megvalósulását.

Mint ismeretes, a Szféra mindig egy romos épület területén születik meg, kezdetben az Aranykakas vendéglő, majd a hajdani zsidó tanintézet, az egykori 4-es számú általános iskola, tavaly óta pedig a régi Predeal vendéglő udvara ad otthont a kortárs művészetek terének. A helyszínválasztás mindig tudatos, ezzel a szervezők a szóban forgó, elhagyatott épületeket igyekeznek behozni a köztudatba, az



ingatlanok sorsáról szóló párbeszédre hívta a fesztiválozókat – tette hozzá Fülöp Tímea. A program kapcsán a főszervező elmondta, hogy az idei Szféra meghívottjai olyan alkotók, akiknek nemcsak a munkájukra, hanem a gondolataikra is kíváncsiak.

– Mostani világunkban, a világválság után és a gazdasági válság után érződik az emberekben a türelmetlenség, nyugtalanság, idegesség, a művészetek azonban olyan kapaszkodót tudnak nyújtani, ami befelé fordulást és megnyugvást ad – összegezte a Szféra lényegét a főszervező.

Irodalmi programok, filmvetítés, kiállítások

A konkrét programokat Tamási Erika ismertette, mindenekelőtt kiemelve, hogy idén a legnépesebb – 22 fős – az önkéntescsapatuk, amelyben visszatérő és új arcok is vannak. A fesztivál szervezői számára nagyon fontos, hogy újabb és újabb kapcsolatokat alakítsanak ki a Szféra folyamatos megújulása érdekében, ennek sikerét tükrözi, hogy idén elég sok megkeresést kaptak a programki-

nálát összeállítására szempontjából.

– Olyan partnereink vannak, mint a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, a Látó szépirodalmi folyóirat, amely vállalta az irodalmi programok megszervezését, illetve a rendezvény művészeti kurátora, Hermann Levente, akinek a kiállítások 99%-a, elsősorban az Élesdi Művésztelep alkotóinak tárlata közzönhető – emelte ki Tamási Erika, majd a kimondottan a Szférára készült produkciókra is kitért. Ilyen a Kiki's Dance Lab péntek esti táncelőadása vagy a Mindthegap Trio és a Flow Strings Quartet szombat délutáni koncertje. A kiállításoknak első alkalommal lesz hivatalos megnyitójuk – tette hozzá Tamási Erika, ezután pedig a szombat délutáni filmvetítést is megemlítette. Az érdeklődők a *Miért írnak ezek a falakra?* című első olyan román dokumentumfilmet láthatják, ami a graffitiről és egyáltalán az utcai művészetről szól.

A színes irodalmi programok között felolvasószínház, drámafoglalkozások, író-olvasó találkozók, KAFLátó-lapszámbejelentő is szerepel. Az idei év kiemelt

partnere a Látó, így nemcsak a lap szerkesztői, hanem olyan ismert írók, költők is megfordulnak majd a Szféra égisze alatt, mint Ozsváth Zsuzsa, Markó Béla, Nagy Attila, Varga László Edgár. Az összművészeti esemény programjában a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem film-média szakos hallgatói által készített kisjátékfilm, dokumentumfilm és videóklip is szerepel, továbbá a drámaírás magiszteri osztályának *Lágy* című felolvasószínházi előadását is megtekintheti a közönség.

A programkínálatban a megszokott városnéző séta is helyet kapott, erre Orbán János művészettörténész várja az érdeklődőket vasárnap délután 3 órától, ugyanakkor kreatív alkotótér is lesz a vendéglő udvarán kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Alternatív zenei élmények

A nonkonformista, megszervezésében is nagyrészt improvizációra épülő fesztivál hazai és külföldi előadókat egyaránt megszólaltató zenei kínálatát Jeremiás István, alias Jónás ismertette. A jó

hangulatról egyebek mellett a MINDTHEGAP Trio & Flow Strings Quartet, Oncsi, a Frate Gheorghe, a Cancer Culture Collective, a Zsüd gondoskodik. Pénteken 22 órától a Back to the Spheres x BTTR: Maică-ta, Bo.toned, Detour, Dobix szórakoztatja a bulizni vágyókat a Rózsák tere 53. szám alatti térben. Bár a fesztiválra a belépés ingyenes, erre a programpontra belépti díjat kell fizetni.

Az idei Szférát a – Jónás szerint – a világ egyik legérdekesebb és legviccesebb együttese, a budapesti Hét Hat Club zárja, amelynek utcazenészei bejárták Európát, Észak-, Közép- és Dél-Amerikát. Hangzásokhoz színes ritmusokat, stíluselemeket gyűjtöttek össze, hogy visszahozzák modern formában a magyar és kárpát-balkáni népdalokat.

A Predeal vendéglő udvarán hamarosan megszülető színes világ pénteken délután 6 órától, szombaton és vasárnap délelőtt 11 órától este fél 10-ig várja az érdeklődőket a pop-art tematikára épülő kiállításokkal és sok más kulturális csemegével. Az órára lebontott Szféra-programra a pénteki Műsorkalauzban visszatérünk.

Egyik leggyakrabban használt ige a 'tartani'. Olyan cselekvés, állapot vagy tulajdonság, amely időben hosszabb folyamatosságot, akár állandóságot is feltételez. Ami vagy aki sokáig velünk marad, örökletes, mi több, uralkodik rajtunk. Valahogyan választékosabbnak tűnik, mint a 'van', a 'fog' vagy a 'megy'. Tartok tőle, hogy a nyelvészek ellent fognak mondani, de nincs is más dolguk, mint a hamis vélekedések eltávolítása, a köztudattól való távortartása.

Mert ugye van a távortartási végzés, amely azokat sújtja a törvény erejével, akik erőszakosak, fenyegetést jelentenek a család vagy az intézmény, esetleg egy egész tartomány vagy ország számára. És azokat védi, akik békében akarnak élni s háborítatlanul. De egészen mást jelent a távolságtartás, pedig csak egy 'ság'-ot adunk hozzá a szó-tőhöz. Távolóságot tartunk bizonyos jelenségekkel, ideológiákkal, embercsoportokkal (nem feltétlenül migránsokra gondolok), rek-lámozott árucikkkel, sztárolt ostobákkal szemben, óvakodunk az erőszaktól, távolságot tartunk a veszélyforrásoktól. Nem va-

Kies-kietlen tartomány

gyunk fogékonyak bizonyos magatartásformák iránt. Udvariasan kitérve mondjuk: „Tartok tőle, fiatalember/uram/hölgyem, hogy nincs igaza.” Ezért a mondatért általában a civilizált ember nem rántja elő pisztolyát. Ámbátor a mai feszült ideg-, elme- és háborodott állapotban az erőszakra hajlamos egyén nem tudja magát megtartóztatni. És feltartóztatathatatlannal bekerül a napi hírekbe.

Az erőszakost letartóztatják, a szökesben levőt, gyorshajót feltartóztatják. Ezek rendőrségi és kriminológiai szakszavak, és számos film forgatókönyvének alapját tartósan képezik. Ide tartozik még a tartótiszt hivatala, aki a zsarolás és megfélemlítés fogalmát fenékgig kimeríti.

A kedves vendéget még tartóztatjuk, megtartóztatom magamat, nem falok fel minden

süteményt nyakló nélkül. Tartós kapcsolatban élek, tartóshullámot kér Salgovácné Geleon bácsitól, a nők bálványától. Élelmiszereimet és rögzeszméimet rendszerint tartósítom. Sőt az ötvenes években a hidegháború első szakaszában gyakori jelmondatként kellett skandálni: Harcolunk és dolgozunk, tartós békét akarunk!

Hát a béke – legalábbis nálunk – egyelőre megtartott. Másutt a háború tart, zajlik, anélkül, hogy a végét látnánk.

Ha nagyvonalúak akarunk lenni, odaszólunk a taxisofőrnek, pincérnek, eladónak, hogy tartsa meg a többi. A család felszólítás nélkül is megteszi. A búcsúzó egykoron ezt mondá hátrahagyott szeretteinek: Tartásokat meg jó emlékezetetekben! Nem biztos, hogy engedelmeskedtek ennek a nem minden önzéstől mentes felszólításnak.

Tartalmi kérdésekről nem is szólva, mondja a tanár, a lektor, aki visszaadja a dolgozatot, kéziratot a gyenge diáknak, kezdő zseninek. Ez egyáltalán nem dicséretként hangzik.

Eltartási szerződést kötünk Piroska néni-vel, Gyula bácsival lakás, örökség reményében. Vigjátéki helyzet, ám éppúgy büntény forrása is lehet.

Volt Magyar Autonóm Tartomány és jóval korábban Edvard király, angol király, miközben vágatott fakó lován, szertette volna megtudni, mit ér a walesi tartomány. (Bocsáss meg, drága János bátyám, hogy prózában mondtam el versed első sorait.)

De csüggedésre semmi ok. Gondoljunk csak a 90. szoltárra Szenczi Molnár Albert gyönyörű fordításában:

Tebenned bíztunk eleitől fogva, Uram, téged tartottunk hajlékunknak! Mikor még semmi hegyek nem voltak. Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva, Te voltál és te vagy, erős Isten, És te megmaradsz minden időben.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Függőség: sokat ígér, de keveset ad

A legkilátástalanabb helyzetekből is van kiút

Hogyan válik valaki függővé, hogyan jut el az alkalmi fogyasztó odáig, hogy ne tudjon „működni” szer nélkül, illetve van-e kiút akkor, amikor a függő már olyan mélyre zuhant, hogy testileg, szellemileg, lelkileg leépült, elveszítette a családját, munkahelyét – egyebek mellett ezekre a kérdésekre kereste a választ vasárnap a Vásárhelyi Forgatag Dumaterében szervezett beszélgetésen Bartha Éva klinikai szakpszichológus, a szenvedélybetegnek három évtizede támaszt nyújtó Bonus Pastor Alapítvány munkatársa, valamint Attila, volt szenvedélybeteg, akinek az életútja követendő példa lehet minden szenvedélybeteg számára, hiszen miután megjárta a poklok poklát, immár 16 éve tisztán éli a mindennapjait. A meghívottakkal Vlej-Gáll Orsolya beszélgetett.

Menyhárt Borbála

– Nagyon sokféle módon határozzák meg a függőséget, az egyik, amit Buda Béla fogalmaz meg, hogy egy olyan hétköznapi tevékenység, ami kiszabadul a keretek közül, és irányíthatatlanná válik. Egy olyan viselkedésforma, ami kontrollvesztéssel jár – fogalmazott Bartha Éva klinikai szakpszichológus.

A szakember szerint különbséget kell tenni a kémiai szerektől való függőség, valamint a viselkedésfüggőségek között. Miközben előbbi valamiféle szer használatával kap-

kohollal, először csak kipróbálja, ismerkedik vele, aztán következik a hétvégi rendszeres fogyasztás, majd a mindennapi, és akkor beszélünk erről problémaként, amikor rendszeressé válik a fogyasztása.

Ha valaki alkoholproblémával jelentkezik a szakembernél, de nincs meggyőződve arról, hogy hol is tart ezen az úton, általában azt javasolják, próbálja ki, hogy néhány napig nem nyúl a pohárhoz. Amennyiben elvonási tüneteket észlel, ha nehézséget jelent számára az, hogy nem ihat, akkor valószínűleg függőségről van szó – magyarázta.



csolatos, például kábítószer- vagy alkoholfüggőség, a nem kémiai téren igen széles a paletta, szinte bármiből kialakulhat függőség, ha elhatalmasodik rajtunk, és kényszerre válik. Lehet ez szerencsejárték, vásárlás, szociális média, munka, illetve a telefonhasználat is válhat függőséggé.

Mint mondta, vannak kutatások, amelyek szerint valamilyen szinten a genetikának is szerepe van a kialakulásukban, de ennél sokkal meghatározóbb a környezet szerepe, az, hogy ki milyen szokások közepette nő fel, milyen mintát lát maga körül.

– A közvetlen környezetünkben, Erdélyben a legerősebb gyökere az alkoholfüggőségnek van, Románia Európában első, világszinten pedig a tizedik helyen áll az alkoholfogyasztás tekintetében, 14-15 liter tiszta alkoholt fogyaszt egy ember egy év alatt. „Köszönhető” ez a tradíciónak, de akár annak is, hogy olcsón hozzáférhető a szeszes ital – hívta fel a figyelmet az országunkat csöpögtet sem előkelő helyre soroló statisztikai adatokra a szakember.

Hétfégen, minden este, majd reggel, délnél, este

Bartha Éva szerint fokozatai vannak annak, hogy ki hogyan él az al-

kor rájöttem, és saját magamnak is beismertem, hogy függő vagyok, már késő volt, de szerencsére nem túl késő. Az önfejűségem és macacsságom miatt sokáig próbáltam magam megoldani a problémát, mondván, én majd rendbe szedem magam. Sikertől is ideig-óráig, de végül mindig ugyanoda kerültem, ebben az ördögi körben forogtam több éven keresztül. El kellett jöjjön az a pillanat, amikor társadalmilag, fizikailag és pszichikailag teljesen leépítettem magam, és akkor tört rám valami – talán félelemnek lehet nevezni –, hogy ha nem kérek segítséget, akkor számomra nincs tovább. Akkor már rég nem tartottam a kapcsolatot a szüleimmel, rokonaimmel, de valahogy erőm vettem magamon, és megkerestem édesanyámat, akinek akkorra már sikerült megszabadulnia a függőségtől, ő tudott a Bonus Pastor Alapítványról, és úgy jutottam el oda, hogy segítséget kérjek – fogalmazott Attila.

A tapasztalat az, hogy a szenvedélybetegnek nagyon nehezen jutnak el oda, hogy szembenézzenek a problémájukkal, és segítséget kérjenek – mondja Bartha Éva. – Az addiktológia szerint a függőség együtt jár a hazugsággal, a tagadással, nagyon nehéz egy függő számára eljutni addig a pontig, hogy segítséget kérjen, az alkoholt fogyasztóknak évtizedekbe telhet, hogy beismérlék: gond van. A kábítószer használók esetében gyorsabb ez a folyamat, mert másként hatnak a szerek, hamarabb le lehet épülni. A tapasztalat az, hogy legtöbbször akkor kérnek segítséget, amikor már nagyon mélyre kerültek, amikor pszichikailag, mentálisan, fizikailag leépültek, a családi kapcsolataik tönkrementek, esetleg a munkahelyüket is elveszítették. Ugyanakkor a függőség nem egyszerű személyes probléma, sok esetben a függő még nem hajlandó segítséget kérni, ellenben a családtagok már nem bírják, és ők kezdenek keresgélni.

De szerencsére vannak olyanok – főleg fiatalok –, akik nem jutnak el a függőség kritikus fázisaiba, hanem már az elején észreveszik a problémát, és segítséget kérnek, mivel szeretnék másképp élni az életüket – tette hozzá a szakember.

Egyre zsengebb életkorban próbálják ki

A mindennapok tapasztalata, illetve a felmérések is arról szólnak, hogy manapság egyre fiatalabbak nyúlnak tudatmódosító szerekhez, előfordul, hogy 13 évesek is kipróbálják. – Sajnos nem mindegy, hogy valaki mikor kezdi el ezeket a szereket használni, ugyanis minél zsengebb korban fogyasztják, annál erőteljesebb hatással van a szervezetre. A serdülőkor az az időszak, amikor nagyon erőteljes a kortárs csoport hatása, a családi értékek megkérdőjeleződnek, ezért nem mindegy, hogy milyen társaságba keveredik a kamasz. Ahogyan az sem, hogy milyen alternatívák vannak a fiatalok számára, nagyon fontos lenne, hogy legyenek olyan



Bartha Éva klinikai szakpszichológus

közösségek, társaságok, helyek, ahol tiszta környezetben is lehet bulizni, szórakozni – hangsúlyozta Bartha Éva, aki elmondta, találkozott már olyan fiatalokkal, akiket 12 évesen elcsaltak a barátok szerencsejátékozni, és az olyan élmény volt számára, amit aztán állandóan kívánt, és egy idő után függővé vált tőle. A szakember szerint nagyon sok tényezőn múlik, hogy ki válik függővé. A fent említett fiatalnak például nagyon sok családi traumát kellett megélnie, viszont a preventív tevékenységek során szerzett tapasztalat alapján a klinikai szakpszichológus úgy látja, hogy azok a fiatalok, akik egy viszonylag stabil, biztonságot nyújtó családi környezetből érkeznek, még ha ki is próbálnak valamilyen szert vagy szerencsejátékot, nem válnak a rabjává.

Már nem tabutéma

Bartha Éva szerint a függőség, a szerhasználat szerencsére manapság már nem számít tabutémának, mint például tíz-tizenöt évvel ezelőtt. – Akkoriban, amikor a preventív alkalmakon kérdeztük a fiataloktól, hogy van-e olyan ismerős, barát, aki használna tudatmódosító szert, páran esetleg jelezték, ma azonban már teljesen nyíltan beszélgetnek róla, sok mindent tudnak, de sok téves ismerettel is rendelkeznek, ezért is fontos beszélni a témáról – véli a szakember.

Attila úgy véli, a környezetünkben, Erdélyben ma is jellemző a szenvedélybeteg megbélyegzése, emiatt nehezebb helyzetben vannak a függőségekkel küszködők, mint külföldön, ahol nyitottabban, támogatóan állnak a problémához. A megbélyegzés gyakran már a családon belül is érezhető, ő maga is mindvégig a család fekete báránynak érezte magát. De úgy érzi, amiért jelentős külső támogatás hiányában is sikerült talpra állnia, annál fontosabb a gyógyulása, annál inkább magáénak tudja azt érezni – hangsúlyozta az egykori szenvedélybeteg, aki 16 éve absztinens, mi több, támogató csoportokat is vezetett, saját példája révén próbál segíteni azoknak, akik füg-

gőségekkel élnek, hiszen az ő története a legbeszédesebb bizonyítéka annak, hogy talpra lehet állni, még akkor is, ha az ember megjárta a poklok poklát.

– Normális életet próbáltam kialakítani magamnak, egy családot, ami régi vágyam volt, próbáltam tudatosan építeni, élni az életem. Jelenleg is gyógyulok. A függőség nem olyan betegség, mint a tüdőgyulladás, hogy bemegyek a kórházba, megkapom a kezelést, és gyógyultan hazamegyek. Amíg élünk, függők maradunk, de attól tudunk tisztán, józanul, tudatosan élni és figyelni önmagunkra – állítja Attila, aki úgy gondolja, manapság a fiatalok nagy mennyiségű elméleti tudással rendelkeznek a szerhasználatról, viszont valójában nem látják át, hogy milyen veszélyek rejlenek ebben. Ugyanakkor rengeteg újfajta tudatmódosító szer jelenik meg folyamatosan a piacon, amelyeknek a tartalmát nem ismerjük, mindenki másképpen hatnak, van, akinek a szervezete meg tud birkózni vele, van, akinek nem.

– Nem érdemes rángatni az oroszlan bajszát, nem éri meg! – figyelmeztetett az egykori függő, aki elismerően szólt a Pontis Egészségügyi Szervezet vándorkiállításáról, amely a Forgatag idején a várban megtekinthető volt. A rendkívül szemléletes és gyakorlatias preventív kiállítás a káros szenvedélyek (alkohol, dohányzás, drogfogyasztás) világába kalauzolja a látogatókat, és látványos magyarázatokat kínál a különböző hatásokról és következményekről.

Bartha Éva megjegyezte: a függőség mindig sokat ígér, és keveset ad, egy illúzió, egy menekülési lehetőség, de a végkifejlet szomorú szokott lenni. Mint mondta, öröm számára, hogy sok, Attilához hasonló személlyel találkozott az évek során, akiknek sikerült talpra állni, és arra biztat mindenkit, aki függőséggel küzd, hogy forduljon bizalommal a Bonus Pastor Alapítványhoz, ahol rövid és hosszú terápiai programok, támogató csoportok révén segítenek a szenvedélybetegnek és hozzátartozóiknak a problémáik megoldásában.



Fotók: Vásárhelyi Forgatag

Komfortzóna – Soós Zoltánnal

Az ember a polgármesteri tisztség mögött

Soós Zoltánt polgármesterként mindenki ismeri, sokan azt is tudják róla, hogy a városvezető igen különleges és elismerésre méltó családdal büszkélkedhet, hiszen feleségével a hetedik gyermeküket várják, ami manapság ritkaságszámba megy. Azonban arról valószínűleg kevesebben tudnak, hogy milyen gyerekkori álmái voltak, milyen batyúval indították útnak szülei, nagyszülei, a teljes embert igénylő polgármesteri tisztség mellett hogyan tud sokgyerekes családapaként otthon is helytállni, hiányzik-e neki a szakmája, a múzeumi mindennapok, bántják-e a közösségi oldalakon folyamatosan napvilágot látó, rosszindulatú, gyakran alpári hangnemben megfogalmazott támadások. A Vásárhelyi Forгатag Dumatérben tartott beszélgetésen ezekről is szó esett, hiszen Jakab Orsolya moderátor elsősorban az embert, a családapát igyekezett megszólaltatni.

Menyhárt Borbála

A *Komfortzóna – Soós Zoltánnal* címmel meghirdetett, jó hangulatú, kötetlen beszélgetésen, a címhez híven, Jakab Orsolya arra is kíváncsi volt, mi az, ami a látszólag mindig mosolygós, higgadt Soós Zoltánt kimozdítja a komfortzónájából. A városvezető elárulta: a munkán kívüli életben ritka az ilyen, azonban a hivatalbeli napi teendők során bizony előfordul, főleg amikor azt látja, hogy a kollégák nem végzik megfelelően a dolgukat. Viszont, mint mondta, ilyenkor is igyekszik nyugodt maradni, és a megoldásokra összpontosítani, mivel meggyőződése, hogy a konfliktus nem segít az előrehaladásban.

– Az önkormányzati munka nem feltétlenül zajlik barátságos környezetben, állandó harc van, és folyamatosan résen kell lenni. Ezért fontos higgadtnak maradni, meg kell szokni, hogy ne hagyjam, hogy kimozdítsanak a komfortzónámból. Ha az ember kimozdul a komfortzónájából, akkor könnyen lehet hibázni. Ezért igyekszem mindig a célkitűzéseimre, az elvégzendő feladatra koncentrálni – fogalmazott a városvezető.

Mi leszel, ha nagy leszel?

Soós Zoltán szakmája történész-régész. Intézményvezetőként is kipróbálta magát, hiszen mielőtt elnyerte Marosvásárhely polgármesteri tisztségét, évekig a Maros Megyei Múzeum igazgatójaként dolgozott, és mint elárulta, imádta minden pillanatát, gyakran fordult elő, hogy annyira elmélyült a teendőkben, hogy a késő délutáni órákban felesége hívása emlékeztette rá, hogy rég lejárt a munkaidő.

A városvezető elismerte, ha gyerekként megkérdezték volna tőle, mi leszel, ha nagy leszel, a polgármesterség biztosan nem lett volna a válaszok között, a történelem azonban mindig is érdekelte. – Az, hogy gyerekként az ember hogyan szocializálódik, mit lát a családjában a szülőktől, nagyszülőktől, meghatározó arra nézve, hogy miként áll majd helyt a felelősségvállalás terén, hogy a problémáktól elmenekül, vagy szembenéz velük, és megpróbálja azokat megoldani. Mindkét nagyszülőm „székely fajta” ember volt, nem ijedtek meg sem a munkától, sem a felelősségtől. Nagypám harminc-nyolcvan évig volt gyárigazgató, mindig higgadt ember, és hiába volt hetvennyolc éves és nyugdíjas, ha elromlott valami a gyárban, akkor is éjjel-nappal fordulhattak hozzá a munkások. Tőle láttam azt, hogy milyen egy higgadt ember, aki döntéseket hoz, aki soha nem azt mondta, hogy hagyjatok békén, hetvennyolc éves vagyok, és nyugdíjas, hanem vette a kalapját, és ment segíteni, ha kellett, éjjel 2-kor is, mivel tudta, hogy szükség van rá. Egész életében olyan ember volt,

aki tudott felelősséget vállalni és segíteni az embereken – mesélt a példaképéről a városvezető.

Nem elég zöld a fű – Soós a hibás

Aki a közösségi oldalakat követi, az megszokhatta, hogy ha Marosvásárhelyen elromlik egy jelzőlámpa, ha nincs megfelelően lekaszállva a fű egy tömbház szomszédságában, azonnal Soós Zoltánt hibáztatják, polgármesterként rengeteg támadás éri a közösségi oldalakon is, ahol csak úgy árad a sok rosszindulatú, alpári hangnemben megfogalmazott szitkozódó hozzászólás.

Olvassa-e egyáltalán ezeket, illetve bántják-e Soós Zoltánt a vádaskodó, rosszhiszemű hozzászólások? – tette fel a kérdést Jakab Orsolya.

„Bármilyen furcsán is hangzik, hozzá lehet szokni. Nyilván nem jó érzés, hiszen az ember tudja, hogy az online felületeken terjesztett információk nagy része hamis, de sajnos egy ilyen munkakörnek ez is a velejárója. Ugyanakkor tisztában vagyok azzal is, hogy akik ezeket terjesztik, nem a barátaink, nem a munkatársak, akikkel konstruktívan dolgozunk, hanem a politikai ellenfél, aki ártani akar – mondta a polgármester, aki elismerte, ritkán olvassa ezeket a bejegyzéseket, hozzászólásokat, mivel a munkáját befolyásolná, ha a teendőkre való összpontosítás helyett arra fecsérelné az energiát, hogy ezekre próbáljon választ adni, hiszen általában ezekkel az emberekkel nem lehet vitatkozni, ők csak vádolnak.

– Ilyenkor a legjobb a tettek mezején bizonyítani. Lejárt a kampány, és ezeknek a támadásoknak a nagy része megszűnt, tehát jól látszik, hogy generált problémákról volt szó – tette hozzá.

Hogy a gyerekei hogyan viselik az édesapjukat az online térben érő támadásokat, Soós Zoltán elmondta, a nagyobbak néha rá-rákerdeznak dolgokra, amiket hallanak, de szerencsére édesapjuk hiteles forrás a szemükben, nem kérdőjelezi meg azt, amit tőle hallanak.

– Arra nagyon figyeltem, hogy a család, a gyerekek ne keveredjenek bele a kampányokba, a közbeszédbe, mivel meggyőződése, hogy az, aki erre nincs felkészülve, komolyan tud sérülni lelkiileg, ebben a szabályokat nem ismerő térben, mint a közösségi oldal, alpári szintre mennek le emberek – hangsúlyozta a családapa.

A család részéről óriási áldozatot feltételez

A városvezetői tisztség betöltése egyértelműen áldozattal jár mind az adott személy, mind pedig a családja részéről, és ez Soós Zoltán esetében hangsúlyosan így van, hiszen feleségével hat gyereket nevelnek, és szeptemberre várják a hetediket. Hogy ilyen körülmények között miért is vállalta ezt a munkát, a polgármester elmondta:



Fotók: Vásárhelyi Forгатag

– Évtizedeken át azt láttam ebben a városban, hogy a fiatalok elmenekülnek. Ha már úgy hozta a sors, hogy Vásárhelyen élem az életet, az volt a szempont számomra, hogy a gyerekeim ne egy olyan városban nőjenek fel, ahonnan elkíváncoznak érettségi után. 2015 óta, amióta intenzívebben foglalkoztunk a kampánnyal, több iskolában is készítettünk gyors felmérést a fiatalok körében, a Papiu és a Bolyai líceumokban is, a Papiuban a 17-18 éves diákok 70 százaléka jelezte az elvándorlási szándékát, a Bolyaiban pedig a 60 százaléka. Úgy gondolom, ha az ember családot alapít, nem az a vágya, hogy ünnepekkor valamelyik nyugati országba kelljen utaznia, hogy pár napra láthassa a gyerekeit, unokáit – adott hangot véleményének a városvezető, aki családapaként bízik abban, hogy a gyerekei itthon, Erdélyben képzelik el az életüket, ő erre neveli őket.

Odagyfel arra, hogy a gyerekek számára mindig elérhető legyen

A család, a gyerekek kapcsán Soós Zoltán kiemelte, a rengeteg hivatali teendő mellett az esti órákat általában otthon tölti a családdal, ugyanakkor figyel arra, hogy legyenek közös vakációk, amikor néhány napra elmegy valahová a család, és közös élményeket gyűjtenek.

– Nagyon fontos számomra, hogy a gyerekeim érezzék, bármikor számíthatnak rám. Mindegy, hogy nagykövetel, miniszterrel vagy igazgatókkal ülök egy asztalnál, ha hív a gyerek, igyekszem elnézést kérni és fölvenni a telefont. Szerencsére a gyerekeim vissza is jelzik, hogy értékeli, hogy apa mindig elérhető számukra. Fontos, hogy érezzék, bármikor számíthatnak rám. A nagyszüleimtől is ezt tanultam, és a gyerekeimet is arra tanítom, hogy a gyerek áldás az ember életében – vallja a városvezető, aki mindig is arra biztatta a gyerekeit, hogy olyan úton haladjanak és aszerint éljenek, amit szeretnek az életben, és soha ne a külső hatások alapján hozzanak döntéseket. Ne olyan szakmát válasszanak, ami „menő” és jól hangzik, például jogász, közigazdász, menedzser, hanem ami közel áll a szívükhöz.

A hite ad erőt a mindennapokban

Soós Zoltán erős hittel rendelkező embernek tartja magát, számtalanszor szóvá tette, hogy csakis hittel tudja mindezt végigcsinálni.

Mint mondta, az ember rájön egy idő után, hogy csak a saját erejére nem támaszkodhat, sokszor olyan nehéz helyzetbe kerülünk, amikor úgy érezzük, ezt nem tudtuk volna önerőből megoldani, csoda, hogy sikerült.

A városvezető és családja a saját életükben is megtapasztalták, hogy igenis történnek csodák. A hatodik gyerekük súlyos szívproblémával jött a világra, és alig pár napon belül egy nagyon bonyolult beavatkozásra szorult, köztölték velük az orvosok, hogy azt sajnos a babák fele nem éli túl. Az orvos a beavatkozást követően is elmondta, hogy a sikeres műtét ellenére ötven százalékos a túlélési esély, tehát amikor emberileg már nem volt amit tenni, csak a Jóistenben bízhattak, és meg is tapasztalták a gondviselést, hiszen ma már egy egészséges ötéves kisfiú az akkor súlyos állapotban világra jött baba.

Amire büszke

A kötetlen hangvételi beszélgetésen Soós Zoltán azt is elárulta, kultúraszerező embernek tartja magát, és csak másodsorban polgármesternek vagy politikusnak, de inkább, ahogy szokták mondani, csak kényszerpolitikusnak, a nagypolitikába ugyanis soha nem szeretne „belemászni”.

Jakab Orsolya kérdésére, hogy fel tudna-e sorolni öt megvalósítást, amire büszke, Soós Zoltán elmondta, csapatban dolgozó emberként soha nem gondolja azt, hogy egyetlen ember érdeme lenne valaminek a megvalósulása. Egyik nagy öröme, hogy végre megújult a Kultúrpalota, ami ugyan egykor két és fél év alatt épült fel, de a felújítása több mint tíz évbe telt, ugyanis, igen értékes épületről lévén szó, minden apró részletre oda kellett figyelni.

A másik elégtétel számára a vár felújítása, amiből Soós Zoltán történész-régész szakemberként alaposan kivette a részét.

– Sok évvel ezelőtt ez úgymond senki földje volt, nem jártak oda

az emberek, és ma a város egyik legkedveltebb helyszíne, amit belaknak a marosvásárhelyiek, sikerült megtölteni élettel – nyugtázta elégedetten a városvezető.

Mint mondta, a harmadik „kedvence” a Somostető, amely esetében a polgármester fontosnak tartotta kiemelni Szánthó János igazgató érdemeit. Marosvásárhelyi származású, azonban sokáig a nyíregyházi állatkertet menedzselte, illetve Amszterdamban is dolgozott. Miután Soós Zoltán megnyerte a választásokat, megkereste Szánthó Jánost, aki szívesen hazatért, és azóta sikeresen vezeti az állatkertet, az ott dolgozó közösség is szeretettel végzi a dolgát, a látogatók körében is igen népszerű helyé vált.

A sikerek között említette a városvezető a Művészeti Főgimnázium felújítását is, ez a tanintézet különösen közel áll a szívéhez, hiszen diákként ott végezte a tanulmányait. Mint mondta, amikor 2020-ban polgármesterként meglátogatta az iskolát, az ugyanúgy nézett ki, mint amikor a nyolcvanas évek végén elhagyta a padjait, ugyanaz a málladozó, tönkrement épület volt. Három év alatt azonban sikerült teljesen felújítani, így ma már korszerű körülmények, az oktatást segítő műtermek állnak a diákok és pedagógusok rendelkezésére. Ugyancsak pozitívumként említette a Ligetet, amely végre újra megtelt élettel, amikor kimennek a gyerekeivel edzeni, örömmel tapasztalja, hogy tele van sportoló fiatalokkal, kosaraznak, pingpongoznak, fociznak.

Soós Zoltán megjegyezte, azt szeretné, ha Marosvásárhely 20 év múlva is olyan város lenne, ahol a különböző kultúrákhoz tartozók békében, egymást tisztelve együtt tudnak élni.

– Amikor átvettük az önkormányzat vezetését, voltak, akik felrőtták, hogy miért kommunikálunk két nyelven, hiszen a román a hivatalos nyelv, de szerencsére ma már azt látom, hogy a román közösség is egyre természetesebbnek tartja, hogy ezáltal is megtiszteljük egymást. Ez ennek a városnak a jövője! – fogalmazta meg zárógondolatát a városvezető.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Karamellizált körtés torta

A vajás laphoz: 20 dkg vaj, 30 dkg liszt, egy tojás, 10 dkg cukor, egy evőkanál tejföl, csipetnyi só, egy citrom reszelt héja. A hozzávalókat jól összegyúrom, folpackba csomagolom, egy órára a hűtőbe teszem. Egy 22 cm átmérőjű kerek tortaformát kivajazok. A vajás masszát kinyújtom, és a tepsi alját és oldalát kibélelem a tésztával. Két érett körtét jól megmosok, kettévágom, a magházát eltávolítom, felszelelem, és a vajás tésztára helyezem. Egy liter zsíros tejfölt 15 dkg tehéntúróval, 28 dkg porcukorral, 3 tojással, 2 tojássárgával, egy evőkanál liszttel krémessé kavarkok, majd rátöltöm a körtére. Előmelegített sütőben 180 C-fokon 25 percig, majd 160 fokon még 30 percig sütöm. Miután kivettem, hagyom kihűlni a tortát. Egy érett körtét botmixerrel pürésítek, a kihűlt torta tetejére kenem, majd vagdalt, pörköltogyoróval és mandulával megszórom. Karamellizált körtével díszítem. Karamellizált, boros körte: két körtét hosszában nem túl vékonyra felszelelek, 10 dkg vajjal, öt evőkanál cukrot, egy evőkanál olajat, 1/2 dl vörösbort egy teflonba öntök. Ráhelyezem a körtéket, és óvatosan kevergetem. Amikor már szép színt kap a körte mindkét oldala, és gyöngyözik a cukros massa, kiemelem, és egy alufóliára helyezem a körtéket. A cukros, vajás, boros masszát addig főzöm, amíg a vaj kicsapódik, és a karamell különválik. A körtéket tetszés szerint a tortára helyezem. A karamellmasszát tetszés szerint formázzuk. Én kis szálcakákat húztam, amit a körtére, a tortára helyeztem, és azonnal megszilárdultak. A tortát csokiöntettel, lekvárral, fagyival, tejszínhabbal tálalhatjuk.

Málnahabos-nektarinos süti (őszibarackból is nagyon finom)



20 dkg puha margarint vagy vaját habosra keverünk 10 dkg porcukorral és egy csomag vaníliás cukorral. Hozzáadunk öt tojássárgát, egy citrom reszelt héját, a mixerrel összekeverjük, és fokozatosan hozzáadunk 30 dkg lisztet is, amelybe egy sütőport vegyítünk, majd 2,5 dl tejet. Kizsirozott tepsibe simítjuk, és előmelegített sütőben 180 C-fokon 20 percig sütjük. Kivesszük a sütőből, és rásimítjuk a málnahabot. A málnahabhoz öt tojásfehérjét egy csipet sóval és 25 dkg kristálycukorral

kemény habbá verünk, a cukrot kanalanként adjuk hozzá. Ezután még keverünk hozzá két evőkanál étkezési keményítőt, két tojássárgát és 15 dkg zsíros ordát vagy 25 dkg mascaronét. Ezután 30-35 dkg nektarint szeletekre vágunk, és előkészítünk pár málnaszemet, rásimítjuk a tésztára, és még 15-20 percig 150 C-fokon sütjük. Hagyjuk kihűlni, megszórjuk porcukorral, és szeletelhetjük is.

Fasírt fodros kelből és darált húsból

A fodros kel nagyon egészséges, késő őszig szedhető. 50 dkg fodroskel-levelet kevés citrommal meglocsolunk, és pár perc alatt megpároljuk, apróra vagdaljuk. 35 dkg darált húst adunk hozzá, amihez öt tojást, négy evőkanál prézlit, három evőkanál zabpelyhet, izles szerint sót, darált borsot, fokhagymát, kevés füstölt pirospaprikát, csipetnyi kurkumát is adunk. Jól összedolgozzuk. Kb. 10-15 percig pihentetjük, majd vizes kézzel megformázzuk. Kevés olajban mindkét felén készre sütjük.

Finom lecsó többféleképpen

2,5 kg alaposan megmosott paradicsomot felszelelek. Négy kg paprikát csíkokra

három kg paprika, négy pohár (egy dl-es) alaposan megmosott rizs, izles szerint só, bors, esetleg chili. Mindent egyszerre tesztek főni. Amikor minden jó puha, a rizs ki-degedt, de mégis van még rajta lé, akkor



már levehetjük a tűzről a lábast. Ehhez a lecsóhoz tesztek egy kis tasak befőzőport, mivel az olaj, illetve a hagyma miatt kényesebb. Üvegekbe rakom, és másnap még egyszer kidunsztolom. Én lerbén szoktam. Tepsibe helyezem az üvegeket, feltöltöm vízzel, és vizes ronggyal letakarom őket. A lecsónkat csicscriborsóval, lencsével, zöld-



vágok, kevés sót, egy kávéskanál szemes borsot adok hozzá. Lefedem, és puhára párolom. Üvegekbe teszem, a tetejére szalicilt tesztek, és száraz dunsztba helyezem. Egy másik változat: négy dl olaj, egy kg hagyma szeletelve, két kg paradicsom szeletelve,

babbal, sárgaborsóval, szemes paszullyal is variálhatjuk. Télen csak elővesszük, felmelegítjük, kolbásszal, fasírttal, tojással fogyasztjuk. Rizs helyett bulgurt, kölest is használhatunk.

Jó étvágyat kívánok!

Nehéz sorsú gyerekek és fiatalok javára

Online adománygyűjtést kezdeményezett a Caritas

Online adománygyűjtést szervez a Gyulafehérvári Caritas szociális gondozói ágazata, nehéz sorsú gyerekek és fiatalok napi foglalkozásait lehet támogatni.

Támogass egy mosolyt, gördíts félre egy követ! címmel indított online adománygyűjtő kampányt a Gyulafehérvári Caritas szociális gondozói ágazata, amely gyermekek és fiatalok felkarolásával foglalkozó programokat szervez szerte Erdélyben, főként Maros, Hargita és Kovászna megyében.

Sok családban és sok gyermek életében csupa kövekből, gödrökből és buktatókból áll az út. A csecsemőt akadályok sora fogadja a világon, míg az anya vagy apa a saját nehézségeit próbálja leküzdeni, és nem mindig lehet ott, hogy minden bottlásnál, esésnél felsegítse gyermekét.

A Caritas Biztos kezdet nevű házai és nehéz sorsú gyermekek délutáni foglalkoztatási mindennap segítenek egy akadályt kikerülni, egy követ félrelökni, hogy a gyermekek később akár hegyeket is elmozdíthassanak.

Szociális programokat működ-

tetnek a jövő generációjának a biztonságáért, amelyek célja a gyermekek és fiatalok támogatása, hogy esélyük legyen kitörni a szegénység és a hátrányos helyzet ördögi köréből. A szándék az, hogy alternatívákat mutassanak, szélessítsék a látókörüket, és biztassák őket a változtatásra, a fejlődésre. Tanodáik és különféle fejlesztő programjaik révén a tanulás és a fejlődés lehetőségét kínálják számukra. A foglalkozások célkitűzése a különböző alapkészségek fejlesztése, mint a figyelem és koncentrációs képesség, a logikus gondolkodás, a tanulási képesség, a tanulási motiváció, a problémamegoldó képesség, a kez ügyesség, a finommotorika, a kreativitás, a szó bőségség, az esztétikai érzék, a verbális és nonverbális kommunikáció, a szocioemocionális képesség, az érzelmi kompetencia, az indulatkezelés, emellett az olyan szociális kompetenciák, mint az

együttműködés, a tisztelet, az egymásra figyelés. Nagy hangsúlyt fektetnek továbbá a célirányos programok szervezésére, amelyek által hozzáférhetővé teszik az oktatást minden gyereknek, de különösen azon tanulóknak, akiknél hangsúlyosan fennáll az iskolaelhagyás esélye.

Pedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológusok és szociális munkások játékos fejlesztő foglalkozások által tanítanak, fejlesztenek minden gyermeket, és általuk a családot a problémamegoldásra, önismeretre, életvezetésre és persze óvodai, iskolai vagy munkahelyi szociális készségek elsajátítására. Fehér, Hargita, Kovászna és Maros megye tizennégy településén, összesen huszonegy gyermekközpontban mintegy kétezer gyermek és általuk a családjuk életét teszik könnyebbé a Caritas munkatársai nap mint nap.

Hogy ezt a munkát folytatni tudják, a közösség támogatását kérik, egyszeri vagy rendszeres pénzzadománnyal lehet segíteni. Részletek a caritas-ab.ro oldalon.

caritas-ab.ro

ADOMÁNYGYŰJTÉS

Támogass egy mosolyt, gördíts félre egy követ!

Támogasd munkánkat weboldalunkon az **adománygyűjtés** lehetőségre kattintva!

A vívóbajnok versenyművei (2.)

Szilágyi Mihály

1753 augusztusában Josephet visszahozták Franciaországba, Pierre nevű nagybátyjához, hogy rokon felügyelet mellett tanulhasson. Angoulême-ben egy jezsuita iskolában taníttatták. Édesapja korához képest rendkívül érzékeny lehetett, mert megértette, fiának anyára van szüksége, így két évvel később a gyerek után küldte Nanont.

Joseph oktatói felügyeltek a gyerek rendkívüli képességeire. Elképesztő gyorsasággal és rugalmassággal rendelkezett, emellett testi ereje is figyelemre méltó volt. Sőt mi több, gyorsasága és tanulékonyága a zene területén is csodálatot váltott ki. A hegedűt feltűnően jól kezelte. A pozitív hírek eljutottak az édesapa ültetvényéig. Nem csoda hát, hogy Georges de Bologne úr nem volt fukar, ha gyerke taníttatásáért kellett pénzt áldoznia.

Joseph tizenhárom éves korában került Nicolas Benjamin Texier de La Boëssière vívóakadémiájára lovaglást és harcművészetet tanulni. A fegyvermester, korának egyik legjobb fegyverszakértője és mesteroktatója lévén, kitűnő képzést nyújtott a tehetséges fiúnak. Talán egy kissé irigylhetette is Josephet, mert saját fiát is messze felülmúlta a mulatt gyerek. Az oktatómester fiának elmondása szerint Joseph tizenöt évesen olyan gyorsan fejlődött, hogy környezetében mindenkit felülmúlt. Gyakorlatai során csak bámulták a rendkívül erős, de ugyanakkor eszeveszett gyorsasággal és rugalmassággal rendelkező fiatal.

Még két év sem telt el, és a még mindig diák Joseph Bologne de Saint-Georges 1761-ben kiállt az őt „Boëssière felkapott mulattjaként” gyalázó, messze földön híres Alexandre Picard vívómester ellen. Az összecsapás mindenkit meglepett. A méltóságában megalázott Joseph fiatalos könnyedséggel és addig soha nem látott tempóval csúfos vereséget mért az elbizakodott Picard-ra. Az ország-világra szóló eseményt édesapja látványosan megjutalmazta: nemesemberhez illően, lóval és kocsival ünnepelték a győzelmet. Tizenhét évesen már európai hírű vívó lett – mai szóhasználatnál élve Európabajnok, de akár olimpiai bajnok is lehetett volna. Természetesen szakmai körökben mindenki felfigyelt rá. Az angol vívóakadémia igazgatója, Henry Angelo az elképedt emberek döbbenetével írta róla, hogy „soha senki sem ötvözötte ennyire a rugalmasságot és az erőt. Minden fizikai gyakorlatban kitűnt, emellett úszó és korecsolyázó is volt... Gyakran lehetett látni, amint csak az egyik karjával úszta át a Szajnat, és korecsolyázásban mindenki mást felülmúlt. Ami a pisztolyt illeti,

ritkán tévesztette el a célt. A futásban Európa egyik vezető szereplőjének tartották.” Tehát nem egyoldalú sportoló volt, testi erejét és ügyességét minden téren kamatoztatni tudta.

Mérföldkőnek számított ez a győzelem, mert miután 1766-ban befejezte az akadémiát, felvették a királyi testőrségbe tisztnak, és ekkor „chevalier”, vagyis lovagi kitüntetést kapott. Attól kezdve a neve Joseph Bologne, Chevalier de Saint-Georges lett.

Az immár lovaggá ütött Joseph meglepő módon nem csak a sport kedvelőit ejtette ámulatba. Feketeként, hogy elfogadják Franciaországban, minél több téren teljesítenie kellett. Sikerült beilleszkednie a felsőbb körökbe, mert precízen elsajátította a francia úri etikettet. No, csak ez hiányzott a sok elkényesedett francia nemesifjúnak, mert az új lovag bizony mindannyiukat lepálta a táncban is. Ügyességét képtelenek voltak felülmúlni. Emiatt nyilván jobbnak látták baráti kö-

rükbe fogadni, mint az agresszívebb párbaj irányába sodródni vele... És ha valaki mégis modortalannul viselkedett, Joseph Bologne, Chevalier de Saint-Georges megszegyenítően úriemberként bánt el vele, mert kifogástalan úri viselkedésével és – ne feledjük! – felülmúlhatatlan intelligenciájával lefegyverezte az őt sértegetőt.

Igazi lovagiasságát akkor mutatta meg, amikor egy neves hegedűművész erővel kiérdemelt magának egy látványos pofont, Joseph Bologne, Chevalier de Saint-Georges elutasította a párbajt, mondván, „túlságosan tiszteli ellenfelét”. E megjegyzésre mindenki elismerően bólintott, a hegedűs pedig szerencsésnek érezhette magát – legalábbis mások véleménye szerint...

Josephnek nem ez a pofonosztás jelentette az első találkozást a zenével. Azt is feljegyezték róla, hogy bár híre körbejárta Európát, zenei téren sokkal tehetségesebb volt! Igazi jegetésre mindenki elismerően bólintott, a hegedűs pedig szerencsésnek érezhette magát – legalábbis mások véleménye szerint...

Josephnek nem ez a pofonosztás jelentette az első találkozást a zenével. Azt is feljegyezték róla, hogy bár híre körbejárta Európát, zenei téren sokkal tehetségesebb volt! Igazi jegetésre mindenki elismerően bólintott, a hegedűs pedig szerencsésnek érezhette magát – legalábbis mások véleménye szerint...

Első ismert zeneanára François-Joseph Gossec francia zeneszerző volt. Amikor 1769-ben – a párizsi közönség legnagyobb meglepetésére – Joseph Bologne, Chevalier de Saint-Georges új porondon tűnt fel: hegedűsként játszott zeneanára zenekarában a Concert des Amateurs-ben. Aki eddig azt hitte, a vívóbajnok karddal legyőzhetetlen, ezúttal azt is el kellett könyvelnie, hogy bizony a vonót még mesteribben képes kezelni, mint a fegyvert. A közönségből többen Pierre Gaviniès hegedűművész hatását vélték felfedezni Joseph játékában. A mindössze huszonegy éves királyi testőr Párizs ünnepelt hegedűművészévé vált, sőt mi több, még ugyanebben az évben ő lett az elsőhegedűs. Jogosan ünnepelték, mert hangszerrel sem mert senki kiállni vele versenyezni. A gyorsaság és a virtuozitás a zenében és a vívásban is meghozta számára a méltó elismerést.

A hegedűs testőr kegyeiért azért versenyeztek a zeneszerzők, hogy ő mutassa be műveiket. Ezért egyesek Haydn műveit ajándékként hozták neki, Carl Philipp Stamitz német zeneszerző pedig hat vonósnyegyesét ajánlotta a lovag hegedűsnek.



Charles-Édouard de Beaumont 1840-ben készült idealizált portréja az ifjú Joseph Bologne-ról

		1.	ÁLOMBA RINGAT	FRANCIA SZIGET ORDAS	TEXTIL-NÖVÉNY	AZ ISME LÉNYEGEI!	MUZSIKA	HAMIS PARANCS TÁMADÁSRA	SZÉKBE TELEPEDIK	SZÜL AZ ÁLLAT	HOLLAND AUTÓJEL	ÉLETÚT	HATÁRRAG HÁZAT EMELO	ILLA BEREK, NÁDAK ...	A VÉGÉN RENDEL!	NŐI NÉV (JAN. 29.)	
<i>Shakespeare egyik intelmét idézzük a rejtvény főszóiraiban.</i>		H														Ő	
	BÁLAVÉGI			MAGASAN TART INDÍTÉK				ELTULAJDONÍT ARAB FŐNÖK						MADRIDI SPORTKLUB TRÉFA			
	KIRÁLYI ÜLŐHELY LASSÚ LÉPKEDÉS					HÁZASODIK SZÍNHÉSZNŐ (IRÉN)					2 SZÓ ÖSSZECSENG HIVATALI MUNKAHELY					EGYEI AZ ITTENI SZEMÉLY SZÁMÁRA	
2.	E	NAGY TESTŰ PAPA GÁJ	32 BÁB JÁTÉKA TERÁPIA		JOGVITÁT FOLYTAT MÓKA					BOLOND ... (PETŐFI V.) RENEGÁT					ERREFELE! FALHOZ DÖRGÖLŐZÖTT		
	REPÜLŐ ESZKÖZ UTCAFÉLE				TEMESPARTOK! ATTÓL KEZDVE		... MI A KÓ (PETŐFI) EURÓPAI ÖSNÉP		SODRÁS ODA-VISSZA FÉRFINEV			MAGUK TÉTOVÁN MOZOG		PÁRATLAN FENYŐ! SZOLMIZÁCIÓS HANG			
				SZÖGLET ROSSZUL ÉRZI MAGÁT			FEKETE EGÉSTERMÉK ZAJ					FINN-SVÉD SZIGET DOLGOZIK A MOZDONY					
	EGÉSZ RÉSZE			TUDOMÁNYOS TAN ARANY J. MŰVE			ÜZEN, KÖZÖL LAPOSÍT						FÖNICIAI BETŰ FORGÓRÉS				
	... DIAVOLO (OLASZ RABLÓ)		LATIN ÉS ISME TARTALMA!		HARAPÁSNYI ÉTEL TŰZEL			KÖLTŐ (LÁSZLÓ) KICSINYÍTÓ KÉPZŐ						HORDÓMÉRTÉK FÁBA VÉS			
	ÓMEGA ÉS ALFA GALLY		HOSSZÚ NŐI SÁL KÁZUS			MEZ FÉRFINEV (FEBR. 25.)				AKKOR (FRANCIA) HELYESLÉS						GRAMM (RÖV) EMBER-CSEMETE	
		EGYSZERŰ GÉP INNEN			GÖRÖG BETŰ SZOBROT KÉSZÍT				VIZET ADÓ IDEGEN ALAJOS						KETTŐS BETŰ MICSODA? (OROSZ)		
	ANGOL HELYESLÉS		A GOND HATÁRA! SEMMIKOR		FÉKEZNI KEZD! CIGÁNY FŐNÖK		LÉNYEGÉBEN NAIV! ISTENNEK TART		AZ EZÜST VEGYJELE FÉRFINEV (JAN. 12.)			ÁLLÓVIZ IDEGEN PÁL		SIRÁLYSZÁRNYAK! NŐI NÉV (FEBR. 10.)			SZŐLŐ-TÁMASZ
	HÁROM (LATIN) FÉRFINEV (NOV. 11.)		VALÓDI LATIN TAGADÁS				KOLÓNIA FIATAL, FRISS					KERTI ZÖLDSÉG DUBLIN LAKÓJA					
				IDÓMÉRŐ GÉPEZETE ÜRES RÉSI!				SÍKSÁGRA VONATKOZÓ A TERV LÉNYEGEI!					HUSZÁR-PARANCS HATBÓL KETTŐ!				
	A SZÉPNEM	EGYMÁS UTÁN RÓMAI 50			JEMENI VÁROS LAKÓJA SPANYOL AUTÓJEL					HATALMÁBAN TART FÉL ŰRI!					NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS EZER!		
	L.N.J.	E										FEJÜNK RÉSZE					

Augusztus 29-i rejtvényünk megfejtése: **Tökéletesebb vagy, ha megismersz, mintha csak kételkedsz. Descartes.**

Elkészült a női röplabda A2 osztály programja

A másodosztályban szerepel a 2024-2025-ös idényben a CSU Medicina női röplabdacsapata, miután az előző idény végén, igen kellemetlen meglepetésre, alulmaradt a FC Argeş Piteşti ellenében a kiesés elleni sorozatban, noha elméletben erősebb volt a kerete a riválisáénál.

Az idén az A2 osztály Nyugati csoportjába hét csapat iratkozott be, és a Medicinának nem lehet más célkitűzése, mint a visszatérés az élvonalba, noha mindeddig teljes rejtély, hogy milyen csapatra és szakmai stábra támaszkodhat. Az már biztos, hogy megváltak a belga Julien van de Vyver edzőtől, akinek szemére lehet vetni jelentős mértékben a váratlan kudarcot. Ő a hazájában, a Charleroi-nál folytatja segédedzőként. Az előző évi keretből Tara Cristea és Antonia Gheţi a CSO Voluntari-hoz igazoltak, Ramona Postea pedig a Dinamo Bukarestnél játszik majd. A többiek sorsáról még nincs hír, bár Mihaela Jeremić feltehetően Marosvásárhelyen marad, tekintve, hogy a férje a következő idényben is a helyi kosárlabdacsapat játékos.

A bajnoki kezdésig azonban még szinte másfél hónap van hátra, az első mérkőzést október 12-én játssza a csapat, hazai pályán, a Brassói Corona farmcsapata ellen. Az alapszakasz március 8-án ér véget, ezt a két győzelemig tartó



Itt még mosolygósan... aztán jött a nem várt fiaszó

Fotó: Nagy Tibor

rájátszás követi. A négy párharc győztese egyetlen helyszínen döntő tornát játszik, innen az első kettő jut tovább a feljutási tornára a Keleti csoport két legjobbjával együtt. Az újabb négyes tornáról a két legjobb kerül fel az A1 osztályba. (bálint)

A CSU Medicina bajnoki programja

- * október 12.: CSU Medicina – Brassói Corona 2
- * október 26.: Nagybányai Mara Volei – CSU Medicina
- * november 2.: CSU Medicina – Karánsebesi CSM
- * november 9.: Temesvári Poli – CSU Medicina
- * november 30.: CSU Medicina – Nagyváradi CSM
- * december 7.: Temesvári CSM – CSU Medicina
- * december 21.: Brassói Corona 2 – CSU Medicina
- * január 18.: CSU Medicina – Nagybányai Mara Volei
- * február 1.: Karánsebesi CSM – CSU Medicina
- * február 8.: CSU Medicina – Temesvári Poli
- * március 1.: Nagyváradi CSM – CSU Medicina
- * március 8.: CSU Medicina – Temesvári CSM

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 1. forduló:** Manchester United – Fulham 1-0, Ipswich – Liverpool 0-2, Arsenal – Wolverhampton 2-0, Everton – Brighton & Hove Albion 0-3, Newcastle United – Southampton 1-0, Nottingham Forest – Bournemouth 1-1, West Ham United – Aston Villa 1-2, Brentford – Crystal Palace 2-1, Chelsea – Manchester City 0-2, Leicester – Tottenham 1-1; **2. forduló:** Bournemouth – Newcastle United 1-1, Aston Villa – Arsenal 0-2, Brighton & Hove Albion – Manchester United 2-1, Crystal Palace – West Ham United 0-2, Fulham – Leicester 2-1, Liverpool – Brentford 2-0, Manchester City – Ipswich 4-1, Southampton – Nottingham Forest 0-1, Tottenham – Everton 4-0, Wolverhampton – Chelsea 2-6; **3. forduló:** Arsenal – Brighton & Hove Albion 1-1, Brentford – Southampton 3-1, Chelsea – Crystal Palace 1-1, Everton – Bournemouth 2-3, Ipswich – Fulham 1-1, Leicester – Aston Villa 1-2, Manchester United – Liverpool 0-3, Newcastle United – Tottenham 2-1, Nottingham Forest – Wolverhampton 1-1, West Ham United – Manchester City 1-3. **Az élcsoport:** 1. Manchester City 9 pont, 2. Liverpool 9, 3. Brighton & Hove Albion 7, 4. Arsenal 7, 5. Newcastle United 7.

* **Spanyol La Liga, 4. forduló:** Athletic Bilbao – Atlético Madrid 0-1, Leganés – Mallorca 0-1, Alavés – Las Palmas 2-0, FC Barcelona – Valladolid 7-0, Getafe – Real Sociedad 0-0, Sevilla – Girona 0-2, Valencia – Villarreal 1-1, Real Madrid – Betis 2-0, Osasuna – Celta Vigo 3-2, Espanyol – Rayo Vallecano 2-1. **Az élcsoport:** 1. FC Barcelona 12 pont, 2. Real Madrid 8, 3. Atlético Madrid 8, 4. Villarreal 8.

* **Olasz Serie A, 3. forduló:** Bologna – Empoli 1-1, Fiorentina – Monza 2-2, Genoa – Hellas Verona 0-2, Inter – Atalanta 4-0, Juventus – AS Roma 0-0, Lazio – AC Milan 2-2, Lecce – Cagliari 1-0, Napoli – Parma 2-1, Udinese – Como 1-0, Venezia – Torino 0-1. **Az élcsoport:** 1. Inter 7 pont, 2. Juventus 7, 3. Torino 7, 4. Udinese 7.

* **Német Bundesliga, 1. forduló:** Mönchengladbach – Bayer Leverkusen 2-3, RB Lipcse – Bochum 1-0, Borussia Dortmund – Eintracht Frankfurt 2-0, Hoffenheim – Holstein Kiel 3-2, Freiburg – VfB Stuttgart 3-1, Augsburg – Werder Bremen 2-2, Wolfsburg – Bayern München 2-3, Mainz – Union Berlin 1-1, St. Pauli – Heidenheim 0-2; **2. forduló:** Bayer Leverkusen – RB Lipcse 2-3, VfB Stuttgart – Mainz 3-3, Bayern München – Freiburg 2-0, Eintracht Frankfurt – Hoffenheim 3-1, Heidenheim – Augsburg 4-0, Werder Bremen – Borussia Dortmund 0-0, Union Berlin – St. Pauli 1-0, Bochum – Mönchengladbach 0-2, Holstein Kiel – Wolfsburg 0-2. **Az élcsoport:** 1. Heidenheim 6 pont, 2. Bayern München 6, 3. RB Lipcse 6.

* **Francia Ligue 1, 3. forduló:** Lille – Paris St. Germain 1-3, Lyon – Strasbourg 4-3, Montpellier HSC – Nantes 1-3, Angers – Nice 1-4, AS Monaco – Lens 1-1, Le Havre – Auxerre 3-1, Toulouse – Olympique Marseille 1-3, Brest – St. Etienne 4-0, Reims – Stade Rennes 2-1. **Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 9 pont, 2. Olympique Marseille 7, 3. Nantes 7, 4. AS Monaco 7, 5. Lens 7.

Újabb változtatásokkal rajtol a Nemzetek Ligája negyedik szezonja

Mától szombatig az első forduló 26 mérkőzésével megkezdődik a labdarúgó Nemzetek Ligája negyedik idénye, amelynek rendezésében újabb változtatásokat hajtottak végre.

A program

Nemzetek Ligája, 1. forduló:

* **A divízió:**

1. csoport (csütörtök): Portugália – Horvátország (21.45 óra), Skócia – Lengyelország (21.45);

2. csoport (péntek): Belgium – Izrael (21.45), Franciaország – Olaszország (21.45);

3. csoport (szombat): Németország – MAGYARORSZÁG (21.45), Hollandia – Bosznia-Hercegovina (21.45);

4. csoport (csütörtök): Dánia – Svájc (21.45), Szerbia – Spanyolország (21.45);

* **B divízió:**

1. csoport (szombat): Grúzia – Csehország (19.00), Ukrajna – Albánia (21.45);

2. csoport (szombat): Írország – Anglia (19.00), Görögország – Finnország (21.45);

3. csoport (péntek): Kazahsztán – Norvégia (17.00), Szlovénia – Ausztria (21.45);

4. csoport (péntek): Izland – Montenegró (21.45), Wales – Törökország (21.45);

* **C divízió:**

1. csoport (csütörtök): Azerbajdzsán – Svédország (19.00), Észtország – Szlovákia (21.45);

2. csoport (péntek): Litvánia – Ciprus (19.00), Koszovó – ROMÁNIA (21.45);

3. csoport (csütörtök): Észak-Írország – Luxemburg (21.45), Fehéroroszország – Bulgária (21.45);

4. csoport (szombat): Feröer-szigetek – Észak-Macedónia (16.00), Örményország – Lettország (19.00);

* **D divízió:**

1. csoport (csütörtök): San Marino – Liechtenstein (21.45);

2. csoport (szombat): Moldova – Málta (19.00).

A módosítások azt a célt szolgálják, amely a sorozat létrehozását is indokolta, azaz a barátságos találkozókat minél több tétmeccs váltja fel. Ennek nyomán, amíg korábban az élvonalat jelentő – és a magyarokat is felvonultató – A divízió négy csoportgyőztese jutott a júniusi négyes döntőbe, addig a mostani kiírásban bevezették a jövő márciusban sorra kerülő negyedöntőt, amelyben a csoportelsőket keresztbe játszanak a második helyezettekkel.

Szintén változást jelent az A és B, illetve a B és C divízió közötti osztályozás párharcok megjelenése, amelyeket ugyancsak jövő márciusban rendeznek. A felsőbb osztály harmadik helyezettjei már nem számítanak biztos bennmaradónak, mivel osztályozás párharcot vívnak az alsóbb divízió egyik második helyezettjével. Az utolsó ugyanúgy kiesnek, az első pedig feljutnak, mint a korábbi szezonokban.

A Nemzetek Ligájával, ha közvetetten is, de megkezdődik a 2026-os világbajnokság selejtező sorozata. A sorozatból közvetlenül nem lehet kijutni a sportág csúcseményére, csupán négy pótselejtezős helyet osztanak ki.

Ezt az a négy legmagasabban rangsorolt NL-csoportgyőztes szerzi meg, amely a jövő évi hagyományos selejtező sorozatban nem végez a csoportja közvetlen kijutást jelentő első és pótselejtezőt érő második helyén sem.

Tekintve, hogy a magyarok az élvonalban szerepelnek, csoportelsőként garantált lenne a pótselejtezős hely, csak hogy a papírforma alapján erre nem sok esély van, mert a nagyobb játékerőt képviselő németekkel és hollandokkal szerepelnek azonos négyesben.

Az első fordulóból a portugál-horvát, a francia-olasz és az ír-angol rangadó emelkedik ki, a címvédő spanyolok pedig Szerbia vendégeként kezdenek. Bár a magyarok a németek otthonában rajtolnak, két találkozót mégis Magyarországon rendeznek a nyitó-körben: a belgák Debrecenben fogadják Izraelt, míg a fehéroroszkok Zalaegerszegen látják vendégül Bulgáriát.

A Koszovó elleni mérkőzésre hangol a román válogatott

Elutazik Koszovóba a román labdarúgó-válogatott, ahol első Nemzetek Ligája (NL)-mérkőzését játssza a sorozat új kiírásában. A csapat tegnap este szállt repülőre Bukarestben.

Az immár Mircea Lucescu irányította nemzeti együttes ezúttal az NL C divíziójában kapott helyet, miután a legutóbbi alkalommal csoportja utolsó helyén végzett, így kiesett a B divízióból. A csapat kedden este először tréningezett teljes összetételében a szövetség mogoşoia-i edzőközpontjában, miután a keretbe meghívott játékosok közül utolsóként a kolozsvári futballisták is megérkeztek. Közülük kettőnek, az FC Universitateától meghívott Alexandru Chipciunak és Iulian Cristea-nak hétfőn még meccs volt a Dinamo ellen a Szuperligában (1-0-ra nyertek, és élre álltak a tabellán), velük érkezett Andrei Artean a városi rivális CFR-től.

Románia pénteken este háromnegyed 10-től lesz Koszovó vendége, a mérkőzést az Antena 1 televízió közvetíti. A találkozón Alijag Aghajev azeri játékvezető bírás-

kodik, aki román válogatott meccsen még nem működött közre, azonban a FCSB-nek három európaikupa-selejtező mérkőzésén is fújta már a sípot.

A Koszovó elleni találkozó után hétfő este ugyancsak háromnegyed 10-től Románia Litvániát fogadja Bukarestben, a Steaua-stadionban.

Varga-ügyek: Kevin után Roland is távozott a Seps OSK-tól

Varga Kevin után a másik magyar válogatott játékos, Varga Roland is eligazolt a Seps OSK-tól. A futballista az NB I-ben szereplő Paksnál folytatja pályafutását, jelentette be a Magyar Kupagyőztes klub kedden, az átigazolási szezon zárónapján. A 34 éves, 24-szeres magyar válogatott támadó 2022 szeptembere óta a Seps OSK-ban szerepelt, amellyel az elmúlt két szezonban Románia-kupát és Szuperkupát is nyert, 53 mérkőzésen 7 gólt szerzett és 4 gólpasszt osztott ki.



Fotó: a román labdarúgó-válogatott közösségi oldala

Lezárult a jubileumi Pro Etnica fesztivál

„Több mint kulturális rendezvény, üzenet a többségieknek”

Vasárnap este zárult Segesváron az Interetnikus Ifjúsági Oktatási Központ által szervezett és a kormány Kisebbségügyi Hivatala, valamint Románia Államelnöki Hivatala által támogatott huszadik Pro Etnica kisebbségi fesztivál. A jubileumi alkalmon mind a 20 kisebbség képviselői ott voltak. A rendezvényen, az előbbi évekhez hasonlóan, a várban felállított színpadon néptáncelőadás volt, amit a polgármesteri hivatalban szervezett kerekasztal-beszélgetések egészítettek ki, továbbá kiállítások, könyvbemutató színesítette a rendezvényt.

Vajda György

A zárórarendezvényen Volker Reiter fesztiválvezető elmondta, mind az előző, mind a 20., jubileumi Pro Etnica fesztivál elérte a célját. A demokratikus és pluralista Romániában ez etnikumközi megbékélést, együttműködést szolgálja. Az a tény, hogy 2016-ban és most, 2024-ben is az Államelnöki Hivatal, személyesen Klaus Werner Iohannis elnök felvállalta a védnökséget, jelzi, hogy jó a szervezés, minőségi a kulturális kínálat, amely előtérbe helyezi az ország egyik legnagyobb értékét, a kulturális sokszínűséget, és lehetőséget teremt az interetnikus párbeszédre.

Minden évben kiemelt szerepet szánunk egy-egy kisebbségnek a rendezvényen. Az idén a romák és a görögök vettek részt nagyobb számban. *Iulian Paraschiv*, az Ország-



Fotók: Vajda Harmat

kisebbségügyi hivatal bocsátott volna ki, és amely tükrözi a kisebbségeknek az országgal kapcsolatos álláspontját” – fogalmazott az elnök, hozzátéve, hogy a Pro Etnica nem egy egyszerű fesztivál. Romániában nagyon sok a pozitívum a kisebbségekkel szemben, de még sok a tennivaló, ám ma már felkészült arra a romániai társadalom, hogy kezelje az etnikai

már megmutatkozott.” Jelenleg a romák születési aránya nagyobb, mint a többségieké, és emiatt oda jutottunk, hogy egy polgármester sterilizálási kampányt javasolt a roma közösség körében, mert hamarosan többségékké válnak, miközben a kormány támogatja a születéseket. Kétarcú Romániában élünk. Nekünk közös projekteket kell gondolkodnunk. Azokban a közösségekben, ahol a kisebbségekkel együtt gondolkodtak, ebből az együttműködésből csak haszon származott – mondta többek között az Országos Roma-ügynökség elnöke.

Az idén a romák mellett a fesztiválon a legnagyobb létszámban a görögök voltak jelen két kórusal és 17 táncegyüttessel, ugyanakkor a Bukarestben tanuló egyetemisták is jelentkeztek egy táncszínpaddal. Az idén ciprusi táncokat is bemutattak, így megtisztelte a fesztivált jelenlétével Marios Kountourides, Ciprus romániai nagykövete is.

Dragos-Gabriel Zisopol, a görögök parlamenti képviselője az egyik kerekasztal-beszélgetésen elmondta, a szervezők 50 görög művészt biztosítottak helyet a fesztiválon,

az egyesület még 260 személy részvételét lehetővé, így mintegy 260 óra fellépést biztosítottak számukra. A képviselő ki nyilvánította, hogy az elkövetkezendő rendezvényeken is jelen lesznek, mert értékeli a szervezők erőfeszítését, ezért a görög hagyományörző csoportok közül többen jelezték részvételi szándékukat. „Globalizált világunkban azok, akik ilyen fesztivált szerveznek, a minőségi kulturális kínálat mellett kötelezik el magukat, ugyanakkor a rendezvénynek oktató jellege is van, így továbbra is fenn kell tartani” – hangsúlyozta a képviselő.

Fatma Ruxandra Yilmaz kisebbségügyi szakértő az Interkulturális Akadémia egyik beszélgetésén hangsúlyozta, hogy a fesztivál nyitása egymás felé is, hiszen a kerekasztal-beszélgetéseken elsősorban a fiatalok ismerkedhetnek meg egymás kultúrájával. „Sajnos nemzetközi kontextusban az összefogás diszkurusa egyre hátrébb szorul, és az ad reményt, ha a Pro Etnicán ezekről a kérdésekről nyíltan beszélünk, akár intézményi szinten is, ami nagyon fontos a konfliktuskezelésben” – tette hozzá a szakértő.

Volker Reiter, az Interetnikai Ifjúsági Oktatási Központ vezetője és a Pro Etnica ötletadó fesztiválvezetője elmondta, az idén 700 résztvevő képviselte a 20 romániai kisebbséget. Öt nap alatt több mint 40 óra színpadi produkció volt, ezenkívül naponta mintegy tíz óra tanácskozás, kerekasztal-beszélgetés és kiállítás. Az idén, mint a korábbi rendezvényeken, a nézőket is sikerült bekapcsolni a programba, bevonni a táncba, ami önmagában egy üzenet. A fesztivál nemcsak a táncról, a kisebbségek kulturális értékeinek népszerűsítéséről szól, hanem arról is, hogy ezáltal erősítjük a társadalomban az interetnikus békét, a szolidaritást, azért, hogy a kisebbségek a társadalom haladását szolgálják. A nacionalizmus nem vezet sehova, gátolja a haladást, és olyan helyzetet teremthet, ami az 1990-es években kialakult a volt Jugoszláviában. Sajnos az ukrajnai háborúnak is kisebbségügyi okai vannak. Azért, hogy ne forduljon elő ilyesmi, együtt kell dolgoznunk és gondolkodnunk egy közös, békés jövőn – mondta a fesztiválvezető, hangsúlyozva, hogy az országban ez az egyetlen olyan fesztivál, ahol intézményesen is jelen van mind a 20 elismert kisebbség képviselője. Azért kell összefogjanak az állami intézmények képviselői, a kormány Kisebbségügyi Hivatala civil szervezetekkel, hogy a lakosok minél behatóbban ismerjék meg a kisebbségek kulturális örökségét. A színpadon mások mellett felléptek szászok, olaszok, lipovánok, máramarosi ukránok, bánági svábok, csehok, koncertezett a görög származású Ionut Galani, a nagyváradi Hakeshet Klezmer Band, Adrian Ivanitchi és a Desperado, továbbá jelen voltak a segesvári Gyermekek Klubja táncosai román, magyar, szász hagyományörző csoportokkal. A szervezők szerint az öt nap alatt mintegy 10.000 látogató követte a várban az előadásokat, és ismerkedett meg a romániai kisebbségek gazdag kulturális kínálatával.



gos Roma-ügynökség elnöke elmondta, hogy a kormány Kisebbségügyi Hivatala nagyobb figyelmet kellene szenteljen a fesztiválnak, hiszen ez nemcsak arról szól, hogy a kisebbségek bemutatják a népviseletüket, táncaikat, hanem egy üzenet is a kisebbségek részéről Románia polgáraihoz. „Nagyon fontos, hogy ne az elmúlt 20 évre tekintünk vissza, ami egyébként fontos, hanem a jelenben azon gondolkodjunk, hogy miként építjük a közös jövőt. Sajnos az utóbbi évben nem láttam egyetlen olyan dokumentumot sem, amelyet a parlament kisebbségi csoportja vagy a ki-

jellegű kérdéseket. „Az utóbbi 30 évben az alkotmány védi a kisebbségeket, van parlamenti képviselő, szervezeteik, amelyek anyagi támogatást kapnak az államtól, de ez nem elég. Oroszország azzal az indokkal támadta meg Ukrajnát, hogy ott nem tartották be az orosz kisebbség jogait. Távolabb pedig a vallási kisebbségeket használják fel a katonai beavatkozás ürügyeként. Merem hinni, hogy a demokratikus Romániában a társadalom felkészült arra, hogy ne válaszoljon az ilyen extrém provokációkra, ahogy sajnos néhány nyugat-európai országban ez az árnyék



Csép Éva-Andrea: Októbertől 3000 lejig adómentesek a nyugdíjak

Októbertől 2000-ről 3000 lejre növekedik a nyugdíjak adómentességi küszöbe – az RMDSZ megszavazta az ez irányú törvénymódosítást. Romániában jelenleg közel 3 millió nyugdíjast érintene ez a módosítás, így, amennyiben az államelnök időben kihirdeti a jogszabályt, októbertől több pénz maradhat a nyugdíjasok zsebében.

Az RMDSZ azt is szorgalmazta, hogy mindez egy hosszú távú, kiszámítható megoldás legyen, és az adómentességi küszöb évente arányosan növekedjen a nyugdíjak értékével, de az erre vonatkozó módosító javaslatot a kormánypartok képviselői elutasították.

„A mi javaslatunk az emelkedés mellett kiszámíthatóságot és értékáltságot adott volna a nyugdíjaknak. Egyáltalán nem biztos, hogy a következő akár egy évtizedben a kormány ezt komolyan kezeli, és módosítani fogja az adómentességi küszöböt.

Ezzel szemben nekünk ez a téma fontos, célunk, hogy a mindenkori kormánytól függetlenül a nyugdíjak megőrizzék értékállóságukat, és a referenciaérték százalékbeli növekedésével évente emelkedjen az adómentességi küszöb is, ez biztonságot ad az idős szüleinknek, nagyszüleinknek” – mutatott rá Csép Éva-Andrea munkaügyi szakpolitikus a plénumi szavazást követően.

Az adómentességi küszöb utólag 2017-ben volt módosítva, 7 év elteltével sikerült ennek értékét megnövelni 3000 lejre. Annak el-

lenére, hogy ebben a hét éves időszakban az átlagnyugdíj értéke több mint a kétszeresére növekedett – 2017-ben 1069 lej volt, ma már 2300 lej –, ezzel egy időben az adómentességi küszöb egyáltalán nem változott.

„A nyugdíjasok már jövő hónaptól élvezhetik az adómentességet a megnövelt összegre. A szövetség továbbra is prioritásként kezeli a nyugdíjasok védelmét, és mindent megtesz annak érdekében, hogy a ledolgozott évek után nyugodt, kiszámítható nyugdíjas éveket biztosítson az idős korosztály számára” – emelte ki Csép Éva-Andrea.

A törvénytervezetről szeptember 3-án szavazott a képviselőház plénuma, a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követően lép hatályba. (RMDSZ-tájékoztató)

Cseke Attila: Egységes bérezésre van szükség a közigazgatásban

„Káros, és egyenlőtlenségeket okoz a kormány intézkedése, amely a közalkalmazottak bérezését egy miniszterre, egy intézményvezetőre bizza. Szükség van egy új, egységes bértörvényre” – nyilatkozta Cseke Attila, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője egy sürgősségi kormányrendelet szenátusi vitáján.

A parlament felsőháza 3-án egy sürgősségi kormányrendelet jóváhagyásáról tárgyalt, amely a szállításiügyi miniszert hatalmazza fel arra, hogy egyénileg rendelkezzen a minisztérium alkalmazottainak bérezéséről, megkerülve a közalkalmazottak fizetését szabályozó egységes bértörvény rendelkezéseit.

Mint ismeretes, a kormány korábban egy ehhez hasonló intézkedéssel a pénzügyminiszternek adott hasonló, kivételes hatáskört. Az RMDSZ akkor is kritikákat fogalmazott meg az aggályos rendelkezésekkel kapcsolatban. Cseke Attila rámutatott: további egyenlőtlenségeket okoz a rendszerben, ha egy

miniszter rendelkezhet a minisztériumi alkalmazottak fizetéséről, más miniszterek, más intézményvezetők viszont nem. A sürgősségi kormányrendelet ismét olyan helyzetet teremthetne, mondta el az RMDSZ-es szenátor, mint amely a jelenleg hatályos egységes bértörvény szükségességét adta, hogy két, hasonló munkát végző közalkalmazott különböző bérezésben részesül. A sürgősségi kormányrendelet ellentmond a közalkalmazottak fizetését szabályozó egységes bértörvény előírásainak. Ebből is látszik, hogy szükség van egy új, egységes bértörvényre, amely a rendszer gondjait egységesen kezeli, nem pontszerűen ad

egyik vagy másik miniszternek kivételes hatásköröket.

A sürgősségi kormányrendelet indoklása szerint, amennyiben egy közalkalmazott perel a bére kapcsán, és a bíróság kedvezően dönt, a bírósági döntés más közalkalmazottak fizetésének újraszámolását is eredményezheti. „A bírósági döntés csak arra az esetre vonatkozhat, amelyről a bíró döntött, a sürgősségi kormányrendelet így jogilag aggályos. Az elmúlt egy évben a kormány másodjára hoz olyan döntést, amely szerint a közalkalmazottak bérezéséről nem a törvény rendelkezik, hanem egy egyszerű miniszteri rendelet, amely a törvénynél jóval alacsonyabb szintű jogszabály” – zárta nyilatkozatát Cseke Attila.

Az RMDSZ nem támogatta a szenátus plénumában a sürgősségi kormányrendelet elfogadását, amelynek jóváhagyásáról végső döntést a képviselőház fog hozni. (RMDSZ-tájékoztató)

Az utóbbi hatvan év legmelegebbje volt az idei augusztus Horvátországban

Az utóbbi hat évtized legmelegebb augusztusán van túl Horvátország – közölte a horvát meteorológiai szolgálat (DHMZ), amely arra is rámutatott, hogy 1961 óta az ország 16 városában nem mértek ilyen magas hőmérsékletet az év nyolcadik hónapjában, a fővárosban pedig még soha nem volt ilyen meleg.

A naptári ős vasárnap elkezdődött, ám továbbra is magas, 30 Celsius-fokot meghaladó nappali

hőmérsékletre számolnak be Horvátországban. Idén több hóhullám is elérte a térséget, augusztusban

pedig még a korábbiaknál is melegebb volt, 16 horvát városban, köztük Eszéken, Zágrábban, Dubrovnikban és Fiumében (Rijeka) is hat évtizedes melegrekordok dőltek meg.

Emellett az év első nyolc hónapjában a levegő középhőmérséklete is mindenhol meghaladta az 1991-2020-as időszak átlagát.

Zágrábban először történt meg, hogy a város egyetlen részén sem csökkent az éjszakai hőmérséklet 25 Celsius-fok alá, míg Dubrovniknál a tenger hőmérséklete döntött rekordot, amikor elérte a 30 Celsius-fokot. A korábbi rekord két évvel ezelőtt, 2022. július 4-én született, amikor 29,1 Celsius-fokos volt az Adriai-tenger.

A DHMZ előrejelzése szerint ősszel sem várható lehűlés, a szeptember bizonyosan melegebb lesz a szokásosnál nemcsak a tengerparton, hanem az ország középső részén is, és várhatóan októberben és novemberben is az átlagosnál melegebb idő lesz. (MTI)



Fotó: Vajda György (archív)

Júliusban megelőzte a BMW a Teslát

Júliusban a német BMW először adott el több elektromos járművet Európában, mint az amerikai Tesla.

A JATO Dynamics piackutató cég honlapjára fölkerült adatok szerint a múlt hónapban éves összevetésben 35 százalékkal, 14 ezer 869-re nőtt a teljesen elektromos BMW járművek értékesítése Európában. Eközben a Tesla autók eladása 16 százalékkal, 14 ezer 561-re csökkent.

A Tesla idén eddig továbbra is vezető szerepet tölt be Európában az eladott elektromos járművek számát tekintve, de egyre inkább csökken az előnye olyan cégekkel

szemben, mint a BMW és a Volvo Car.

A JATO adatai szerint Európában összesen 139 ezer 300 új elektromos járművet adtak el júliusban, 6 százalékkal kevesebbet az egy évvel korábbinál, részben annak hatására, hogy több országban, így Németországban és Svédországban is megszüntették vagy csökkentették a piaci ösztönzőket.

Európában júliusban a 10 legkedveltebb elektromos autómárka a BMW és a második Tesla után a Volkswagen (12 ezer 213), a Volvo (10 ezer 533), az Audi (8618), a Mercedes (8365), a Peugeot (6361), a Hyundai (6292), a Kia (6034) és a Renault (5638) volt. (MTI)



Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A THEREZIA KFT. GÉPKOCSIVEZETŐT alkalmaz. Önletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0265-322-441, 0749-228-434 telefonszámokon lehet. (-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

KIADÓ háromszobás tőmbházlakás a rádióstúdió közelében. Tel. 0744-640-877. (23858-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: festést, csempézést, gipszkartonszerelést, szalagparkettakerakást és ajtószerelest. Tel. 0771-393-848. (23851)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, külső, belső munkát, szigetelést, teraszkészítést fából. Tel. 0752-655-785. (23827-I)

CÉG vállal ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést polisztrénnel, vakolást, festést, kerítéskészítést, bármilyen ház körüli javítást. Tel. 0741-169-783. (23842)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Nagy Attila névre szóló diákigazolványomat. Semmisnek nyilvánítom. (23872)

ELVESZTETTEM Nagy Attila névre szóló sapientias ellenőrzőkönyvem. Semmisnek nyilvánítom. (23873)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal búcsúzunk drága testvérünkötől, LÁPOSI MÁRTONTÓL aki 87 éves korában, rövid szenvedés után itthagytott örökre. Nyugodjon békében! Emlékét szívében őrzi húga, Magdi és öccse, Géza. (23875-I)

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak SIMON JÓZSEF elhunytá alkalmából. Emléke legyen áldott! Nagy Jenő és családja. (sz.)

DORA OPTICS

Családi kedvezmény!

-15%

szemüvegvásárlás
esetén.

www.doraoptics.ro 0733 553 976

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

**Valérie Perrin
Másodvirágzás**

**Valérie Perrin
A vasárnap
koldusai**

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

**Valérie Perrin
A vasárnap
koldusai**

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ETV

Kultúrcsepp

**CSÜTÖRTÖKÖN
21 ÓRÁTÓL**

Kányádi Orsolyával

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

**228-as
a DIGI hálózatban**

Marosvásárhelyi Rádió Románia

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

www.marosvasarhelyiradio.ro

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
 - Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
 - Rendőrség - 0265/202-305
 - SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
 - Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
 - GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110
 - Optika-Optofarm
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
 - Optolens szemsebészet - 0265/263-351
 - Dora Optics - 0733-553-976
 - Dora Medicals - 0265/212-971
 - Radiológia, echográfia
 - Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
 - Prefektúra - 0265/266-801
 - DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
 - Áramszolgáltató vállalat
 - 0800-500-929
 - vidék - 0265/929
 - Delgaz Grid
 - 0265/200-928
 - 0800/800 928
 - Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
 - Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
 - Vasútállomás - 0265/236-284
 - Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
 - Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
 - Álkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
 - koporsók, kellékek, - 0745-606-215
 - koszorúk - 0745-606-269
 - és halottszállítás - 0758-047-604
 - Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.**
- Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
SpaSa
Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatek